

STOWARZYSZENIE WDZYDZKO – CHARZYKOWSKA
LOKALNA GRUPA RYBACKA „MORÉNKA”

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU OBSZARÓW RYBACKICH

W RAMACH OSI PRIORYTETOWEJ 4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW ZALEŻNYCH OD RYBACTWA
PROGRAMU OPERACYJNEGO ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SEKTORA RYBOŁÓWSTWA I NADBRZEŻNYCH
OBSZARÓW RYBACKICH 2007 – 2013.

DLA OBSZARU DZIAŁANIA LGR „MORÉNKA” – GMIN: BRUSY, CHOJNICE, CZERSK, DZIEMIANY, KARSIN,
KONARZYNY, KOŚCIERZYNA, LIPNICA, LIPUSZ, NOWA KARCZMA, STARA KISZEWA.

CHOJNICE 2010

Zarząd LGR „Mòrénka” dziękuje wszystkim członkom Stowarzyszenia, którzy wnieśli wkład w przygotowanie niniejszego dokumentu oraz ekspertom panu **Adamowi Futymskiemu** i panu **Ryszardowi Zarudzkiemu** za udzieloną pomoc merytoryczną.

Dokument zatwierdzony w dniu 22 lutego 2010 r. przez Komitet LGR „Mòrénka”.

Zatwierdzam:

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR w ramach LGR jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację LSROR.	4
2. Opis obszaru objętego LSROR.	7
3. Wskazanie silnych i słabych stron, szans i zagrożeń obszaru objętego LSROR (analiza SWOT).	26
4. Sporządzenie wniosków wynikających z opisu obszaru i z analizy SWOT, o których mowa w ust. 2 i 3, ze szczególnym uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa.	28
5. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSROR, środków służących do osiągnięcia zakładanych celów, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR, a także ich przewidywanego wpływu na środowisko.	31
6. Wykazanie związku i spójności przyjętych w LSROR celów i środków, o których mowa w ust. 5, z wnioskami wynikającymi z opisu obszaru i analizy SWOT, o których mowa w ust. 4, oraz z celami osi priorytetowej 4 zawartymi w programie operacyjnym.	43
7. Sporządzenie planu budżetu LSROR, z podziałem na dwuletnie okresy, uwzględniającego środki finansowe przeznaczone na finansowanie poszczególnych rodzajów operacji.	46
8. Opis procedur oceny operacji przez komitet.	50
9. Wskazanie kryteriów oceny operacji.	64
10. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSROR.	77
11. Planowane działania LGR związane z wdrażaniem LSROR, w tym podanie terminów konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR.	79
12. Zasady i sposób dokonywania oceny własnej funkcjonowania LGR.	85
13. Spójność LSROR z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji na obszarze objętym LSROR w ramach innych programów i strategii.	87
14. Określenie zasad postępowania uniemożliwiających nakładanie się pomocy w przypadku, gdy LGR planuje realizację operacji i działań w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.	94

1. Charakterystyka stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR w ramach LGR jako podmiotu odpowiedzialnego za realizację LSROR, w tym:

1. Nazwa stowarzyszenia ubiegającego się o wybór do realizacji LSROR oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze.

Stowarzyszenie ma formę stowarzyszenia posiadającego osobowość prawną i działającego na podstawie przepisów:

- o Ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o Stowarzyszeniach (tj. Dz. U. z 2001r. Nr.79, poz.855 z późn. zm.)
- o Ustawy z 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz.U.2009 r., Nr 72, poz. 619) i innych przepisów prawa krajowego i Rozporządzeń Rady (WE).

Nazwa z KRS: **STOWARZYSZENIE WDZYDZKO - CHARZYKOWSKA
LOKALNA GRUPA RYBACKA „MÓRÉNKA”**

Data dokonania wpisu: **30 października 2009 r.**

Numer w rejestrze: **0 0 0 0 3 4 0 0 4 5**

Mòréńka (Coregonus albula) - rëba z rodzëznë lososowatëch. Mòrénczi żëją w jezorach na Kaszëbach.

[Sielawa (Coregonus albula) – ryba z rodziny lososiowatych. Sielawy żyją w jeziorach na Kaszubach.]

2. Opis procesu powstawania stowarzyszenia.

Inicjatywa powołania stowarzyszenia, które będzie ubiegać się o nadanie statusu Lokalnej Grupy Rybackiej pojawiła się na przełomie 2008/2009 roku. Grupę inicjatywną stanowili partnerzy współpracujący ze sobą od 2006 roku w ramach programu LEADER na rzecz rozwoju obszaru ziemi chojnickiej. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji I i II Schematu Pilotażowego Programu LEADER+ oraz dalsze działania związane z wdrażaniem lokalnej strategii rozwoju w ramach Osi 4 LEADER (PROW 2007-2013) skłoniły część Partnerów do podjęcia nowej inicjatywy – budowy Lokalnej Grupy Rybackiej.

Bardzo ważny jest fakt, że w ramach Lokalnej Grupy Działania „Sandry Brdy”, od początku jej istnienia bardzo aktywni okazali się przedstawiciele sektora rybackiego, w tym największe gospodarstwo pstrągowe w Polsce – Zakład Hodowli Pstrąga w Zaporze-Mylof.

Aby zachować spójność obszaru zależnego od rybactwa oraz wspólnie rozwiązywać tak samo zidentyfikowane problemy do współpracy przy budowaniu partnerstwa zaproszono osoby związane z ziemią kościerską, w tym osoby zaangażowane w rozwój obszaru w oparciu o Lokalną Grupę Działania „STOLEM”.

Doświadczenie partnerów oraz wspólna wizja rozwiązywania zidentyfikowanych problemów jest szansą na osiągnięcie satysfakcjonujących wyników...

Po serii rozmów pomiędzy przyszłymi partnerami, reprezentującymi 3 sektory określone w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie *szczegółowych warunków, jakim powinna...*, tj. sektor publiczny, społeczny i gospodarczy (zarówno przedsiębiorcy „zwykli”, jak i związani z sektorem rybackim) odbyło się pierwsze spotkanie w dniu 16 kwietnia 2009 roku w Chojnicach. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele samorządów gminnych, organizacji pozarządowych oraz przedstawiciele sektora rybackiego. Następnym krokiem w celu powołania stowarzyszenia było wystąpienie (formalnie dokonało tego Stowarzyszenie LGD „Sandry Brdy”) o przeprowadzenie szkoleń

informacyjnych nt. Osi 4 PO RYBY realizowanych przez Stowarzyszenie Agrolinia na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Szkolenia, cieszące się dużą popularnością odbyły się w dniach 12 sierpnia (Chojnice), 24 sierpnia (Brusy – Jaglie) oraz 29 i 30 września (Brusy – Jaglie). Efektem spotkań była wola przystąpienia do powołania stowarzyszenia wyrażona w formie deklaracji przez ponad 60 podmiotów z 3 sektorów. W międzyczasie, w dniu 21 września 2009 roku odbyło się Zebranie Założycielskie Stowarzyszenia Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka”, po czym 24 września złożono stosowne dokumenty w KRS.

Wśród 58 założycieli – członków LGR „Mòrénka” znaleźli się przedstawiciele 3 sektorów – publicznego (reprezentowanego przez gminy obszaru LGR), społecznego (rolnicy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, osoby fizyczne) oraz gospodarczego (w tym przedstawiciele sektora rybackiego). Do stowarzyszenia należy obecnie 68 członków, z czego 20 podmiotów spełniających warunki, o których mowa w §2 ust 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 września 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013”. Zgodnie z wymogami PO RYBY 2007-2013 i prawodawstwem w Komitecie LGR zasiada ponad 50% przedstawicieli podmiotów, o których mowa wyżej, tj. 13 na 25 członków Komitetu.

W dniu 10 grudnia 2009 roku został wybrany Komitet. Do tego czasu większość gmin wchodzących w skład stowarzyszenia potwierdziło intencję budowania wspólnego partnerstwa w formie uchwał. Szczegółowe informacje na temat spotkań podano w rozdziale 10. *Opis procesu przygotowania i konsultowania LSROR.*

2. Opis obszaru objętego LSROR

zawierający maksymalnie 20 stron i nie więcej niż 1800 znaków każda z nich, nie licząc zdjęć i map.

1. Wykaz gmin wchodzących w skład LGR wraz z określeniem liczby mieszkańców zameldowanych na ich obszarze na pobyt stały oraz gęstości zaludnienia, według stanu na dzień 31 grudnia 2008 r.

Wykaz gmin wchodzących w skład LGR przedstawia poniższa tabela:

Nazwa gminy	Typ gminy	Powierzchnia w km ²	Struktura (w %)	Liczba mieszkańców według zameldowania na pobyt stały w dniu 31 grudnia 2008 oraz gęstość zaludnienia		
				ogółem	struktura (w %)	na km ²
Brusy	Miejsko-wiejska	400,46	15	13 491	14	33
Chojnice	Wiejska	457,95	17	16 823	17	36
Czersk	Miejsko-wiejska	380,10	14	20 876	21	55
Konarzyny	Wiejska	104,64	4	2 255	2	21
Lipnica	Wiejska	308,81	11	5 002	5	16
Dziemiany	Wiejska	125,39	5	4 205	4	33
Karsin	Wiejska	169,43	6	6 062	6	35
Kościerzyna	Wiejska	309,89	12	13 891	14	45
Lipusz	Wiejska	108,95	4	3 481	4	32
Nowa Karczma	Wiejska	113,40	4	6 388	7	56
Stara Kiszewa	Wiejska	212,73	8	6 450	7	30
RAZEM		2692	100	98 924	100	36
W stosunku do woj. pomorskiego (%)		15%	x	4,4%	x	x
Województwo pomorskie		18310	x	2216302	x	121

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

2. Uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe ze szczególnym uwzględnieniem działalności rybackiej.

- o **Uwarunkowania przestrzenne i geograficzne.**

Obszar objęty strategią leży w środkowo-południowej części Województwa Pomorskiego. Łączna powierzchnia obszaru wynosi 2692 km² (15% powierzchni województwa pomorskiego). Największą powierzchnię ma gmina Chojnice - 458 km², a najmniejszą gmina Konarzyny - 105 km² i Nowa Karczma - 113 km².

- o *Obszar LGR naniesiony na część administracyjnej mapy Polski.*

Źródło: opracowanie własne.

Liczba mieszkańców na obszarze wynosi 98 924 osób (4,4% ludności województwa). Gęstość zaludnienia na obszarze objętym strategią wynosi 36 osób na km². Jest to wielokrotnie mniej niż wynosi średnia gęstość zaludnienia w Polsce (122 osoby/km²) i w województwie pomorskim (121 osób/km²). Jeśli jednak porównać tę wielkość ze średnią gęstością zaludnienia na obszarach wiejskich, wynoszącą dla Województwa Pomorskiego 50 osób/km² a dla Polski 64 osoby/km², to okazuje się, że różnice są mniejsze. Niska wartość tego wskaźnika wynika z faktu, że połowę obszaru stanowią lasy i jeziora, a więc tereny pozbawione sieci osadniczej.

Spójność geograficzna obszaru przejawia się w fakcie, iż znajduje się on we wschodniej części Pojezierza Południowo – Pomorskiego, w znacznym stopniu pokrywa się w mezoregionem Równiny Charzykowskiej...

Cztery gminy: Chojnice, Brusy, Czersk i Konarzyny należą do powiatu chojnickiego, sześć gmin do powiatu kościerskiego: Dziemiany, Karsin, Kościerzyna, Lipusz, Nowa Karczma, Stara Kiszewa, natomiast gmina Lipnica – do powiatu bytowskiego. Łącznie do LGR „Mòrénka” przystąpiło 11 gmin wiejskich i wiejsko-miejskich z trzech powiatów.

Od południa obszar graniczy z województwem kujawsko-pomorskim. Środek obszaru jest oddalony o około 100 km od Gdańska i od Bydgoszczy. Odległość ta jest równoznaczna z oddaleniem obszaru od portu morskiego (Gdańsk, Gdynia) oraz lotnisk (Bydgoszcz, Gdańsk). Odległość od Warszawy wynosi około 370 km.

Ze względu na panujące na obszarze LGR „Mòrénka” warunki klimatyczne tutejszy bioklimat można określić jako „dosyć silnie pobudzający”. Lasy, które pokrywają dużą część obszaru łagodzą amplitudy temperatur, zmniejszają prędkość wiatru i wzbogacają powietrze w substancje lotne, korzystne dla zdrowia człowieka. Takie cechy klimatu odczuwalnego preferują obszar do aktywnych form turystyki, co jest zgodne z walorami jego środowiska i krajobrazu.

Cechą, która wyróżnia obszar LGR w regionie i kraju są liczne jeziora. Unikatowym bogactwem obszaru w skali Europy są liczne jeziora lobeliowe, świadczące o ekologicznej i przyrodniczej wartości obszaru. Znaczna liczba jezior stanowi rezerwaty przyrody, nie mniej prawie wszystkie jeziora objęte są gospodarką rybacką.

**Łącznie na obszarze LGR „Mòrénka” znajduje się
ponad 300 jezior.
Co najmniej 100 z nich posiada
powierzchnię powyżej 10 ha, natomiast 30 zajmuje aż 100 ha.**

Wody jezior, rzek i potoków swym niepowtarzalnym urokiem zachwyci z pewnością każdego, jedno z największych i najbardziej znanych jezior – Wdzydze nazywane jest "Kaszubskim Morzem". Duża część tych rzek i jezior położona jest wśród lasów, co znacznie powiększa ich malowniczość i wartość wypoczynkową.

Rzeki stanowiły zawsze ważny element określający obszar LGR. Stanowią źródło utrzymania dla mieszkańców – zarówno uprawiających gospodarkę rybacką, jak i tych, którzy widzą w nich szansę na rozwój działalności gospodarczej opartej na turystyce. Nie bez powodu rzeka Brda została określona jako strategiczna w odniesieniu do turystyki kajakowej. W samej miejscowości Swornegacie do dyspozycji turystów jest ponad 300 kajaków.

Rzeczną sieć hydrograficzną obszaru tworzy: od północy obszaru rzeka Wda i Wierzyca z dopływami, od południa rzeka Brda oraz jej z liczne dopływy: Zbrzyca, Niechwaszcz, Kłonecznica, Parzenica, Chocina, Młosina, Kulawa i Orla Struga, Struga Jarcewska, Struga Czerwona oraz Struga Siedmiu Jezior.

Wspólną cechą dla obszaru, mając na uwadze wykorzystanie dóbr naturalnych w postaci jezior i rzek jest jednolita gospodarka rybacka, opierająca się na 3 podstawowych gałęziach: eksploatacji jezior i rzek, hodowli ryb łososiowatych oraz przetwórstwie rybnym. Szczegółowe uzasadnienie tej tezy będzie zawarte w dalszej części Strategii, w tym miejscu należy jednak wskazać, iż postawiona teza jest zbieżna z [Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007 – 2013](#), gdzie obszar LGR „Mòrénka” został wskazany jako potencjalny obszar zależny od rybactwa z powodu [dużej koncentracji produkcji ryb łososiowatych i jeziorowej gospodarki rybackiej](#).

o **Uwarunkowania przyrodnicze.**

Poza licznie występującymi jeziorami cechą charakterystyczną obszaru jest bardzo duże **zalesienie**. Tereny leśne zajmują około 50% obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej. W gminach Lipusz i Czersk zalesienie sięga prawie 70%. W tabeli poniżej przedstawiono w procentach jaką część powierzchni poszczególnych gmin i całej LGR stanowią lasy.

Lp.	Nawa gminy	Lesistość obszaru (w %)
1.	Brusy	59
2.	Chojnice	38
3.	Czersk	63
4.	Konarzyny	53
5.	Lipnica	53
6.	Dziemiany	59
7.	Karsin	51
8.	Kościerzyna	47
9.	Lipusz	67
19.	Nowa Karczma	19
11.	Stara Kiszewa	42
-	Obszar LGR	50
-	Województwo	36

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Lasy znajdujące się na obszarze LGR należą do dzielnicy **Borów Tucholskich**, tutaj także znajduje się przyrodniczo najcenniejsza część kompleksu – Park Narodowy „Bory Tucholskie”.

Dowodem wysokich walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru jest mnogość obiektów i obszarów cennych z przyrodniczego punktu widzenia, podlegających różnym formom ochrony. Obejmują one najbardziej wartościowe fragmenty środowiska przyrodniczego, wykazujące dużą bioróżnorodność zasobów.

**Obszary prawnie chronione
stanowią ponad 40% obszaru objętego LSROR...**

Poniżej w tabelach podano powierzchnię obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych z podaniem procentowego udziału na obszarze gmin, LGR, jak również porównanie do obszaru województwie.

Nazwa gminy	Parki Narodowe(w ha)	Udział w powierzchni gminy/LGR (w %)	Parki Krajobrazowe (w ha)	%
Brusy	13,4	0,03	20128	50
Chojnice	4599,6	10,04	14631	32
Czersk	-	-	10590	28
Dziemiany	-	-	5585	45
Karsin	-	-	4644	27
Kościerzyna	-	-	6443	21
Lipusz	-	-	669	6
Nowa Karczma	-	-	120	1
Stara Kiszewa	-	-	516	2
Obszar LGR (ha)	4613	1,71	63326	24
Obszar województwa (w ha)	x	x	152275	-
% na obszarze LGR	x	X	42%	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Jak przedstawiono w tabeli powyżej, ¼ (24% obszaru LGR) obszaru stanowią Parki Krajobrazowe. Na obszarze dziania LGR jest łącznie 42% powierzchni wszystkich Parków Krajobrazowych w województwie pomorskim.

Nazwa gminy	Rezerваты przyrody	% obszaru	Obszary chronionego krajobrazu	% obszaru	Pomniki przyrody
Brusy	182,8	0,46	8061	20	73
Chojnice	37,8	0,08	1911	4	97
Czersk	147,1	0,39	12828	34	43
Konarzyny	-	-	7232	69	2
Lipnica	8,1	0,03	9700	31	6
Dziemiany	-	-	6649	53	9
Karsin	-	-	4025	24	4
Kościerzyna	10,3	0,03	5925	19	24
Lipusz	-	-	10244	94	9
Nowa Karczma	-	-	1970	17	10
Stara Kiszewa	13	0,06	13610	64	7
Obszar LGR (ha)	399,1	0,15	82155	31	284
Obszar województwa (w ha)	7934		390384		2736
% na obszarze LGR	5%	x	21%	x	10%

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę wybranych ważniejszych obszarów objętych ochroną przyrody i krajobrazu.

- Park Narodowy „Bory Tucholskie”. Leży on w granicach administracyjnych gminy Chojnice i stanowi centralną część Zaborskiego Parku Krajobrazowego. Park obejmuje najbardziej cenne przyrodniczo fragmenty Borów Tucholskich. Swoje walory krajobrazowe zawdzięcza bogatej sieci hydrograficznej obejmującej 21 jezior. Część z nich stanowią bezodpływowe jeziora lobeliowe z krystalicznie czystą wodą i charakterystyczną roślinnością.
- Zaborski Park Krajobrazowy. Nadrzędnym celem jego utworzenia jest ochrona obszaru stanowiącego najlepiej zachowany pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment Borów Tucholskich oraz pielęgnowanie lokalnych tradycji, obyczajów, folkloru, rzemiosła artystycznego i użytkowego.
- Wdzydzki Park Krajobrazowy. Park obejmuje północną część Borów Tucholskich z zespołem rynnowych Jezior Wdzydzkich. Uformowane w kształcie krzyża jeziora: Wdzydze, Jelenie, Radoń i Gołun stanowią najbardziej charakterystyczny element krajobrazu. Jezioro Wdzydzkie połączone z Wdą, zwane też „*Morzem Kaszubskim*”, to największe jezioro na terenie Kaszub, atrakcja dla miłośników żagli. Maksymalna głębokość jeziora wynosi 68 m, co stawia je pod tym względem na szóstym miejscu w Polsce. Oprócz kompleksu jezior Wdzydzkich znajduje się tu ponad 160 jezior i oczek wodnych. Do najcenniejszych elementów przyrodniczych należą chronione: trzcina długodzioba i troć jeziorowa, zwana wdzydzką, która stała się wręcz symbolem parku. Lasy obejmują ponad 60% powierzchni parku.
- Tucholski Park Krajobrazowy. Obejmuje swymi granicami południowo - wschodnią część zwartego kompleksu Borów Tucholskich o powierzchni 36.983 ha, a otulina 15.946 ha.

Zdjęcia przedstawiają typowe krajobrazy obszaru objętego LSROR.

Duża część obszaru objętego LSROR znajduje się w sieci ekologicznej NATURA 2000, co przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Powierzchnia (w ha)	Nadleśnictwo	Gminy
1.	PLH220004	Bór Chrobotkowy	41,2	Przymuszewo	Brusy
2.	PLH220009	Dolina Środkowej Wietcisy	430,9	Kościerzyna, Starogard	Nowa Karczma
3.	PLH220034	Jeziora Wdzydzkie	12812,8	Kościerzyna, Lipusz	Dziemiany, Karsin, Kościerzyna, Lipusz
4.	PLH220015	Lubnia	0,5	Przymuszewo	Brusy
5.	PLB220001	Wielki Sandr Brdy	37106,2	Osusznica, Przymuszewo, Rytel	Brusy, Chojnice, Konarzyny, Lipusz
6.	PLH220026	Sandr Brdy	6878,9	Osusznica, Przymuszewo, Rytel	Brusy, Chojnice

Źródło: Ministerstwo Ochrony Środowiska.

Ponadto od kilku lat planowane jest utworzenie Światowego Rezerwatu Biosfery „Bory Tucholskie” na obszarze prawie całego obszaru objętego LSROR. Przygotowany wniosek o jego utworzenie ma wielkie szanse być zatwierdzony z uwagi na spełnienie wymagań stawianych przez UNESCO w ramach programu „MAN AND BIOSFERE” dla tego typu obiektów.

o **Uwarunkowania historyczne.**

Obszar objęty LSROR historycznie związany jest z losami typowymi dla tej części Polski oraz zamieszkujących tu Kaszubów. Od dawnych lat znajdował się pod wpływem kaszubskiej kultury łużyckiej, której swoistą następczynią stała się kultura pomorska. Licznie występujące tu jeziora, jak i cała konfiguracja tej części Polski są wytworami polodowcowymi. Wskutek tego gleby są tu raczej nieurodzajne, choć dzięki piętnu odcisniętym przez lodowce kraina jest bardzo atrakcyjna krajobrazowo. Wodne bogactwo obszaru od dawna było eksploatowane, z dużym zyskiem dla właścicieli. Przekonują o tym np. VIII wieczne informacje o gospodarce w dobrach królewskich. Wsie rolnicze, w których gburzy gospodarowali na kilkudziesięciu włókach, przynosiły starostwu bardzo duże dochody.

Wsie, do których przypisane były jeziora zysk ten niejednokrotnie podwajały. Czynniki, jakimi starostwo płacili mieszkańcy był niewielki – decydujące zatem zyski pochodziły ze sprzedaży odłowionych ryb – szczupaków, leszczy, płoci, okoni, sielaw oraz raków.

Po pierwszym rozbiórce w 1772 roku wody, dawniej zarządzane przez starostów i dzierżawców dóbr kościelnych stały się własnością skarbu pruskiego. W rękach prywatnych utrzymane zostały jedynie te jeziora, które uprzednio były własnością tychże właścicieli. Rząd pruski utrzymał i rozwinął formę dzierżawy toni jeziorowych. Na obszarze powstały wówczas osady rybackie z charakterystyczną zabudową, której głównym elementem były suszarnie sieci, o lekkiej drewnianej konstrukcji, zadane trzciniową strzechą...

Obok tej intensywnej eksploatacji jezior istniało również indywidualne rybołówstwo na potrzeby chłopskich gospodarstw domowych. Różniła je nie tylko wielkość połowów, ale przede wszystkim forma organizacji oraz używany sprzęt połowowy. Indywidualne rybołówstwo na własne potrzeby przetrwało w ograniczonej formie do dnia dzisiejszego.

Bardzo istotną dziedziną gospodarki rybnej, której intensywny rozwój nastąpił w latach 70 XX wieku, stała się produkcja ryb łososiowatych. W 1974 roku decyzją dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Rybackiego w Bydgoszczy powstał Zakład Hodowli Pstrąga Sp. z o.o. w Zaporze – Mylof. Uruchomiona inwestycja, polegała na budowie stawów i zaplecza produkcyjnego z własną wytwórnią pasz dla przyszłej hodowli pstrąga tęczowego. Na tamte czasy temat hodowli pstrąga był sprawą bardzo priorytetową i pionierską.

Zdjęcia: po lewej - zabudowa rybacka we Wdzydzach (fot. TurystycznaPolska.pl), po prawej - jaz piętrzący na Brdzie, część Zakładu Hodowli Pstrąga w Zaporze – Mylof.

Przy kompletowaniu założeń i projektów przyszłej hodowli wykorzystywano wzorce francuskich hodowców pstrąga tęczowego. Francja była bowiem na tamte czasy pionierem w tej dziedzinie akwakultury. Zakład, co było związane z organizacją gospodarki w tamtym czasie, zdecydowaną większość produkcji – liczonej wówczas na sto kilkadziesiąt ton – przeznaczał głównie na eksport. W dobie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej firma w niczym nie ustępuje zachodniej konkurencji, ciągle poprawiając jakość swych produktów, modernizując zaplecze produkcyjne oraz prowadząc ekspansywną politykę sprzedaży. Pstrąg z Mylofu wędruje na stoły Polaków, Czechów, Słowaków, Litwinów, Niemców i Duńczyków, a sam zakład w Zaporze – Mylof jest największym gospodarstwem pstrągowym w Polsce.

Najmłodsza gałąź historycznie występującej gospodarki rybackiej na obszarze to przetwórstwo rybne. Zakłady przetwórstwa powstawały na obszarze od okresu powojennego, część z nich niestety nie przetrwała – przykładem mogą być Zakłady Rybne w Chojnicach, które swojego czasu były jednym z największych tego typu zakładów w Polsce. Ich tradycję częściowo przejęła firma SEKO S.A., która jest jednym z czołowych przedsiębiorstw przetwórstwa rybnego w Polsce. Firma powstała w 1992 roku i zajmuje się produkcją marynat rybnych, wyrobów rybnych na bazie śledzia solonego, sałatek rybnych i jarzynowych, ryb smażonych w zalewach octowych i pomidorowych oraz innych rybnych wyrobów garmażeryjnych. SEKO S.A., w swoim nowoczesnym zakładzie zatrudnia ponad 500 osób. Na obszarze znajduje się także wiele małych przetwórni rybnych oraz producentów produktów spożywczych wyrabianych z ryb.

Zdjęcia: uznane w całej Europie pstrągowe przysmaki z Mylofu.

- o **Uwarunkowania kulturowe.**

Obszar objęty strategią od wieków zamieszkuje ludność Kaszubska. Także obecnie, mimo migracji ludności spowodowanych II wojną światową, dominują oni wśród mieszkańców obszaru. Wschodnią i środkową część zamieszkuje odłam Kaszubów zwany Zaborakami lub Krëbanami. W części zachodniej przeważają Borowiacy z grupy kaszubskiej i borowicko - tucholskiej, a w części północnej – Gochy. Każda z tych grup wytworzyła bogatą kulturę podtrzymywaną w dalszym ciągu poprzez mowę, literaturę, rękodzieło artystyczne oraz działalność zespołów folklorystycznych.

Spośród innych grup etnicznych Kaszubi wyróżniają się poczuciem tożsamości narodowej i kultywowaniem tradycji kulturowych. Liczne tego przejawy znajdujemy na obszarze LGR. Jest nim na przykład istniejące w Brusach pierwsze w Polsce Kaszubskie Liceum Ogólnokształcące, działalność tamtejszego Młodzieżowego Domu Kultury i słynnego nie tylko w regionie, Kaszubskiego Zespołu Folklorystycznego Krëbane, który jest organizatorem Międzynarodowego Festiwalu Folkloru.

3. Charakterystyka społeczno – gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru.

Na obszarze objętym strategią w dniu 31.12.2008 roku było zameldowanych 98 924 osób. Liczba ludności miejskiej stanowi 15%, natomiast liczba ludności wiejskiej 85%. Liczba ludności na obszarze LSR w ostatnich kilkunastu latach stale się zwiększa. Dane za okres 1995 - 2008 wskazują systematyczny przyrost liczby ludności, wynoszący średniorocznie około 0,7%. Łącznie przez okres 13 lat liczba ludności zwiększyła się na obszarze o 6699 osób (obszar średniej wielkości gminy na obszarze LGR). Należy jednak zauważyć, że przyrost jest największy dla gminy Kościerzyna – 2329 osób i Chojnice 1704 osób.

Struktura wiekowa ludności obszaru objętego strategią w podziale na grupę przedprodukcyjną (0-17 lat), produkcyjną (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) i poprodukcyjną (mężczyźni 65 lat i powyżej, kobiety 60 lat i powyżej) jest przedstawiona poniżej w tabeli (dane z grudnia 2008 r.). Ostatnia kolumna w tabeli zawiera dane o tzw. obciążeniu demograficznym, licznym jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. Struktura demograficzna ludności obszaru LSROR jest bardziej korzystna niż w Województwie Pomorskim i w Polsce. Proporcjonalnie więcej jest dzieci i młodzieży niż ludzi w starszym wieku.

	Ludność w wieku przedprodukcyjnym w %	Ludność w wieku produkcyjnym w %	Ludność w wieku poprodukcyjnym w %	Wskaźnik obciążenia demograficznego
Obszar LSROR	26	61	13	63
Woj. Pomorskie	21	65	15	55
Polska	20	64	16	55

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Bezrobocie. W 2005 roku na obszarze był 8896 osób bezrobotnych, na dzień 31.06.2009 r. liczba mieszkańców obszaru zarejestrowanych w urzędach pracy jako osoby bezrobotne wynosiła 4158 osób. W okresie między 2005 - 2009 rokiem nastąpił zatem znaczny spadek liczby bezrobotnych. Jednakże bezrobocie na obszarze LGR „Mòrénka” jest ciągle dużą dolegliwością społeczną, wymagającą podejmowania działań ukierunkowanych na likwidację tego problemem. Z wstępnych, możliwych do uzyskania danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku wynika, że sytuacja na rynku pracy LGR „Mòrénka” znacznie się pogorszyła w drugiej połowie 2009 roku. Liczba bezrobotnych na obszarze wzrosła do blisko 10 000 osób (stan na 31.11.2009). Przyczyną jest dekoniunktura gospodarcza w oraz powrót wielu osób z emigracji zarobkowej.

Bezrobotni w gminach należących do LGR „Mòrénka” w okresie ostatnich 5 lat.

Wyszczególnieni/gmina/ obszar LGR/województwo	Liczba bezrobotnych Odsetek bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym				
	XII -2005	XII -2006	XII -2007	XII -2008	VI -2009
Obszar LGR	8896	8221	5876	5476	4158
Stopa bezrobocia (w %)	15	14	10	8,6	11
W o j e w ó d z t w o	15990	125951	86904	67771	81897
Stopa bezrobocia (w %)	11,3	8,9	6,1	8,4	9,2

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Aktywność gospodarcza. Obszar LGR „Mòrénka” ma charakter rolniczy i przeważa na nim gospodarka rolnicza i leśna, jednak istotną rolę w gospodarce odgrywa działalność turystyczna. Znaczenia nabiera także przemysł rolno-spożywczy, a zwłaszcza przetwórstwo runa leśnego, owoców i warzyw. Dobrze rozwija się również sektor produkcyjno-usługowy, jednak skupia się on wyłącznie w ośrodkach miejskich. Łącznie na obszarze LGR w 2006 r. było zarejestrowanych 5967 podmiotów gospodarczych, a w 2008 r. – 6631 (wzrost o 664 podmioty).

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON według sekcji PKD na obszarze LGR „Mòrénka” w latach 2006-2008 (stan na dzień 31 grudnia).

Sekcja PKD	Wyszczególnienie	Rok w którym była prowadzona działalność gospodarcza			Dynamika wzrostu lub spadku podmiotów gospodarczych 2008-2006
		2006	2007	2008	
1	2	3	4	5	
-	Ogółem	5967	6279	6631	664
-	Sektor publiczny	271	271	269	-2
-	Sektor prywatny	5696	6008	6362	666
A	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	506	526	514	8
B	Rybacktwo	8	0	9	1
C	Górnictwo	7	0	7	0
D	Przetwórstwo przemysłowe	927	975	1025	98
E	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	8	0	9	1
F	Budownictwo	871	1030	1213	342
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	1476	1523	1557	81
H	Hotele i restauracje	223	226	230	7
I	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	371	390	411	40
J	Pośrednictwo finansowe	0	0	0	0
K	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	564	544	549	-15
L	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	113	113	113	0
M	Edukacja	176	178	189	13
N	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	146	161	182	36
O	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	441	461	498	57

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS.

Turystyka, sport i rekreacja. Walory przyrodnicze i kulturowe obszaru LGR sprawiają, że teren ten od wielu lat jest bardzo znanym i atrakcyjnym miejscem rekreacyjnym i wypoczynkowym. W szczególności są tu uprawiane różne formy turystyki i rekreacji wodnej (kajakarstwo, żeglarstwo, bojery, sporty pływackie, wędkowanie itp.). Rosnącego znaczenia nabiera turystyka związana z odnową biologiczną i terapią schorzeń, w których leczeniu pomaga wyjątkowy mikroklimat boru sosnowego. Istniejąca oferta turystyczna przyciąga wielu turystów z całej Polski a także turystów zagranicznych. Pod względem infrastruktury turystycznej obszar wykazuje duże zróżnicowanie wewnętrzne. Na terenach, gdzie turystyka rozwija się od dawna, takich jak Park Narodowy „Bory Tucholskie”, jest ona dość dobrze rozwinięta, jednak znaczna część obszaru, również atrakcyjna pod względem turystycznym, jest jej pozbawiona.

Ważnym elementem infrastruktury turystycznej są szlaki turystyczne zapewniające aktywny i interesujący wypoczynek. Obszar LGR może się poszczycić wielką ich liczbą. Są tutaj wszystkie rodzaje szlaków: piesze, rowerowe, konne, wodne oraz ścieżki dydaktyczne. Szlaki piesze tworzą sieć o długości ponad 400 km.

Zdjęcia: atrakcje turystyczne obszaru objętego LSROR [fot. archiwum, gminachojnice.com.pl, Wdzydzki Park Krajobrazowy]

4. *Opis działalności związanej z połowem, chowem, hodowlą, przetwórstwem lub skupem ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie, na obszarze objętym LSROR.*

W województwie pomorskim wody śródlądowe zajmują powierzchnię 66 698 ha, co stanowi 3,8%. Na obszarze Lokalnej Grupy Rybackiej wody śródlądowe stanowią ok. 11 000 ha. Jeziora i rzeki mają istotne znaczenie dla osób związanych zawodowo z rybnictwem, dla mieszkańców wsi oraz dla osób zainteresowanych ich turystycznym wykorzystaniem – wędkarstwo, kajakarstwo i żeglarstwo.

Jak już wcześniej wskazywano, działalność związana z połowem, chowem, hodowlą. Przetwórstwem ryb i organizmów żyjących w wodzie skupiona jest wokół trzech podstawowych osi: eksploatacji jeziornej i rzecznej, produkcji ryb łososiowatych oraz przetwórstwa rybnego.

W przypadku eksploatacji jezior i rzek ciężar działalności rybackiej skupiony jest głównie na przedsiębiorstwach rodzinnych. Stąd trudno podać też konkretną liczbę osób zajmujących się hodowlą/połowem, aczkolwiek jest ona duża. Biorąc pod uwagę strukturalny charakter bezrobocia na obszarze i coraz częściej pojawiającą się konieczność dywersyfikacji produkcji, miejsca pracy w gospodarstwach są bardzo ważne dla lokalnych społeczności i powinny być wspierane. W wodach śródlądowych dokonuje się połowu wielu cennych gatunków. Zwiększony popyt na materiał zarybieniowy przyczynia się do zróżnicowania asortymentu i wzrostu produkcji ryb w gospodarstwach hodowlanych. Zgodnie z przepisami polskiego prawa, połowu ryb w wodach powierzchniowych w celach zarobkowych lub rekreacyjnych, dokonywać mogą jedynie osoby i podmioty do tego uprawnione według ścisłych ram. Wraz z rosnącą eutrofizacją wód śródlądowych i w świetle wyników badań naukowych, zmienia się charakter śródlądowej działalności połowowej.

Produkcja żywności staje się mniej istotna niż zarządzanie zasobami ryb dla celów rekreacyjnych. Stąd też jednym z kierunków rozwoju dla sektora rybackiego, zakładanym w LSROR jest dywersyfikacja działalności i przeniesienie ciężaru z produkcji na cele rekreacyjne.

Produkcja ryb łososiowatych (głównie pstrąga tęczowego) to prawdopodobnie najważniejsza z gałęzi działalności sektora rybnego obszaru. Sam tylko zakład w Mylofie produkuje 905 ton pstrąga, łososia i troci, nie licząc pozostałych gatunków [stan na rok 2008, dane Zakładu Hodowli Pstrąga w Zaporze-Mylof].

Według informacji uzyskanych w Instytucie Rybactwa Śródlądowego udział obszaru objętego LSROR w ogólnokrajowej produkcji pstrąga tęczowego wynosi około 27% [stan na rok 2008]. Produkcja ryb łososiowatych na obszarze, w myśl LSROR, zdecydowanie powinna być wspierana, zarówno poprzez bezpośrednie wsparcie inwestycji, jak i promocję produktów i spożycia.

Przetwórstwo rybne, trzecia gałąź sektora rybackiego jest również znacząca dla obszaru. Zakłady przetwórstwa rybnego to jedni z największych pracodawców w ogóle z terenu objętego LSROR, pozbawionego zresztą większych przemysłowych zakładów produkcyjnych (co jest zaletą jeśli chodzi o atrakcyjność turystyczną obszaru). Przetwórstwo, w którym znajduje zatrudnienie bardzo duża liczba osób (liczba ta sięga 750 osób, czyli ponad 10% w skali województwa pomorskiego, gdzie łączne zatrudnienie w przetwórstwie wynosi 6347 osób [dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni – pismo do LGR w sprawie produkcji i zatrudnienia]), zgodnie z założeniami LSROR powinno być wspierane, zwłaszcza inwestycje, sprzedaż i promocja, dzięki czemu istnieje szansa na wzrost znaczenia tej gałęzi produkcji w skali obszaru i kraju.

Produkcja sprzedana wybranych przetworów rybnych, wg RRW-20 (w tonach).

Grupy produktów	2006		2007		2008	
	Obszar LSROR	Pomorskie	Obszar LSROR	Pomorskie	Obszar LSROR	Pomorskie
Ryby marynowane	8 861	19 923	11 181	24 028	13 681	21 711
Konserwy	bd.	38 109	450	57 042	2 351	50 885
Ryby świeże	bd.	33 158	bd.	22 217	1 373	27 368
Ryby solone	1 415	1 960	1 198	5 584	1 148	2 629
Ryby mrożone	589	30 511	202	27 233	169	51 975
Inne – wędzone, prezerwy i sałatki	bd.	34 064	bd.	54 378	391	46 848
RAZEM	10 865	157 725	13 031	190 483	19 114	201 416

Źródło: MIR Gdynia.

W powyższej tabeli przedstawiono produkcję sprzedaną wybranych przetworów rybnych w okresie 3 lat, 2006-2008. Na obszarze Lokalnej Grupy Rybackiej ma miejsce produkcja 7 – 9 % wszystkich wyszczególnionych w tabelach przetworów rybnych wytworzonych w województwie pomorskim. Charakterystyczne jest to, że ryby marynowane, stanowią w zależności od roku od 44 – 63 % całej wojewódzkiej produkcji tego asortymentu, ryby solone od 21 – 72 % całkowitej produkcji w województwie pomorskim.

Zatrudnienie w zakładach przetwórstwa rybnego (pracownicy stali, zatrudnieni na pełny etat), wg RRW-20.

Wyszczególnienie	2006	2007	2008
Obszar LGR	524	740	745
Województwo pomorskie	5141	6251	6347

Źródło: MIR Gdynia.

5. Wskazanie, jaka liczba osób z obszaru objętego LSROR spełnia wymagania, o których mowa w § 2 ust. 1, określenie rodzaju aktywności tych osób, powiązania z innymi sektorami gospodarki.

Na obszarze objętym LSROR w dniu 31 grudnia 2008 roku było zameldowanych na pobyt stały 98 924 mieszkańców. Liczba osób spełniających wymagania, o których mowa w § 2 ust. 1 przywołanego wyżej rozporządzenia, wynosi 199 (199,75), czyli 2,0 na 1000 mieszkańców obszaru.

Zestawienie liczbowe podmiotów spełniających kryterium rybackość*.

Profil osób spełniających kryterium rybackości	Liczba osób o danym profilu										Suma uprawnionych do rybackości
	Koście rzyzna	Nowa Karczma	Lipusz	Dziemiany	Karsin	Stara Kiszewa	Brusy	Czersk	Lipnica	Chojnice	
1a) 1b)	13	5	3	2	4	1	1	4	45	2	80
2.a)	-	3	2	1	2	-	-	-	9	-	17
2.b)	15,75	-	-	-	-	5	-	69	-	7	96,75
3.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5
5.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
RAZEM	28	8	5	3	6	6	2	73	72	14	<u>199,75</u>

*Profil osób spełniających kryterium rybackości:

1. Uprawnieni do rybactwa, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, z wyłączeniem organu administracji publicznej wykonującego uprawnienia właściciela wody w zakresie rybactwa śródlądowego, jeżeli na obszarze objętym LSROR:

a) nie mniejszym niż 1 ha prowadzą chów, hodowlę lub połowy ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie lub,

b) uzyskują z rocznego chowu lub hodowli ryb łososiowatych nie mniej niż 5 ton tych ryb,

2a. Domownicy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub;

2b. Zatrudnieni na podstawie umowy o pracę pracownicy podmiotów, o których mowa w pkt. 1, z tym że w przypadku gruntów pod wodami, gruntów pod stawami rybnymi, gruntów pod

innymi urządzeniami w gospodarstwie rolnym, przeznaczonymi do chowu lub hodowli ryb, skorupiaków, mięczaków lub innych organizmów żyjących w wodzie lub gruntów pod sztucznymi zbiornikami wodnymi, zwanych dalej "gruntami pod wodami", oraz w przypadku obwodu rybackiego o powierzchni:

- do 50 ha - liczba pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub domowników podmiotów, o których mowa w pkt.1 lit. a, nie może być większa niż 2,

- powyżej 50 ha - dopuszczalną liczbę pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub domowników podmiotów, o których mowa w pkt. 1 lit. a, stanowi liczba obliczona według wzoru: $L = P/20$, gdzie: L - liczba pracowników i domowników (z dokładnością do jednego miejsca po przecinku), P - powierzchnia gruntów pod wodami w ha;

3. Podmioty, których siedziba lub miejsce zamieszkania znajduje się na obszarze objętym LSROR,

- prowadzące działalność w zakresie wykonywania rybołówstwa morskiego oraz

- osoby zatrudnione przez nie na podstawie umowy o pracę;

4. Osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę przez stowarzyszenie, fundację lub inną organizację społeczną, wśród której celów statutowych znajduje się organizowanie i promowanie połowu, chowu i hodowli ryb skorupiaków, mięczaków i innych organizmów żyjących w wodzie, jeśli świadczą pracę na obszarze objętym LSROR;

5. Podmioty, które na obszarze objętym LSROR, na podstawie umowy z uprawnionym do rybactwa, wykonują zadania związane z połowem, chowem lub hodowlą ryb, skorupiaków, mięczaków i innych organizmów wodnych oraz osoby zatrudnione przez nie na podstawie umowy o pracę;

6. Podmioty prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa ryb, skorupiaków, mięczaków i innych organizmów wodnych, jeżeli siedziba albo miejsce zamieszkania tych podmiotów znajduje się na obszarze objętym LSROR.

3. Wskazanie silnych i słabych stron, szans i zagrożeń obszaru objętego LSROR (analiza SWOT).

Diagnoza obszaru objętego strategią, przedstawiona w poprzednim rozdziale była podstawą do przeprowadzenia analizy SWOT. W tym celu zostały przeprowadzone dwie debaty z udziałem przedstawicieli sektora publicznego, społecznego i gospodarczego (w tym głównie rybackiego) z wszystkich gmin LGR „Mòrénka”. W jej trakcie uczestnicy sformułowali mocne i słabe strony obszaru oraz czynniki zewnętrzne, które mogą stanowić szanse lub zagrożenie dla jego rozwoju. W celu rozróżnienia wyznaczników ogólnych analizy od wyznaczników dotyczących sektora rybackiego, te drugie zostały wyróżnione.

Analiza SWOT.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wybitne walory przyrodnicze obszaru: Wdzydzki Park Krajobrazowy, Zaborski Park Krajobrazowy, Tucholski Park Krajobrazowy, Park Narodowy „Bory Tucholskie, Obszary Natura 2000. • Czyste środowisko, brak zakładów przemysłowych mogących spowodować degradację środowiska. • Wysoka atrakcyjność turystyczna obszaru, której głównym atutem są jeziora (kompleks jezior Wdzydzko-Charzykowskich) oraz obszary leśnie (Bory Tucholskie), kolebka żeglarstwa śródlądowego w Polsce. • Dynamicznie rozwijająca się sieć szlaków turystycznych o różnym przeznaczeniu np. wodnym, rowerowych, pieszych, narciarstwa biegowego, Nordic Walking. • Gospodarka rybacka oparta o racjonalne pro-ekologiczne założenia. • Naturalne, dobre warunki przyrodnicze do chowu i hodowli ryb. • Dobra współpraca producentów ryb z przetwórcami i firmami z branży. • Dostęp do surowca rybnego o dobrej jakości – wysoka jakość produkowanych przetworów. • Tradycja i doświadczenie w hodowli ryb. • <u>Powstanie LGR jako płaszczyzny porozumienia środowisk rybackich oraz innych partnerów.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska dochodowość gospodarstw obszaru, w tym tych ukierunkowanych na chów i hodowlę ryb. • Wysoki poziom bezrobocia. • Brak innowacyjnych koncepcji rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru. • Słabo rozwinięta sieć usług dla ludności na obszarach wiejskich • Występują braki w jakości infrastruktury turystycznej, bazy sportowo-rekreacyjnej. • Słaba promocja regionu. • Krótki sezon turystyczny. • Duże różnice w jakości i dostępności infrastruktury technicznej i społecznej. • Brak silnych organizacji i związku przedsiębiorców związanych z sektorem rybackim. • Postępująca eutrofizacja wód. • Ograniczone możliwości finansowania inwestycji ze środków własnych. • Występowanie często nowych chorób ryb i ich rozprzestrzenianie się przez wodne „połączenia” hodowli. • Niedostateczne własne środki finansowe na wprowadzanie nowych technologii oraz ekologicznego wykorzystanie wód.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Środki na rozwój sektora rybackiego lub dywersyfikację dochodów małych gospodarstw rybackich. • Rosnąca popularność spędzania wolnego czasu poza miejscem zamieszkania i wzrost popytu na usługi turystyczne. • Aktywność mieszkańców, w tym także gospodarcza. • Rozwój infrastruktury turystycznej oraz promocja turystyki charakterystycznej dla obszaru. • Nasilenie działań ukierunkowanych na ochronę środowiska. • Przywrócenie biologicznej ciągłości rzek. • Wzrost popytu na ryby – jako zdrowej, ekologicznej żywności. • Limity nakładane na połowy ryb morskich – szansa dla rozwoju rybactwa śródlądowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak wypromowanego produktu markowego (rybnego) z obszaru LGR. • Brak zorganizowanego rynku sprzedaży produktów rybackich, trudności w dostępie świeżych ryb (brak punktów sprzedaży, smażalni, potraw z ryb w restauracjach). • Pogorszenie koniunktury i brak wystarczających środków na inwestycje oraz promocję. • Migracje młodych ludzi do innych regionów Europy. • Spadek dochodowości mieszkańców. • Wolne tempo rozwoju obszarów pozamiejskich.

Logika przepływów pomiędzy elementami SWOT.

Na podstawie diagnozy obszaru oraz jego problemów (słabe strony) ustalono, że należy wykorzystać stan istniejący (walory obszaru ujęte w mocnych stronach) poprzez działania w obszarze szans dążących do eliminacji zagrożeń i zmiany stanu w obszarze słabych stron.

4. Sporządzenie wniosków wynikających z opisu obszaru i z analizy SWOT, o których mowa w ust. 2 i 3, ze szczególnym uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa.

Wnioski dotyczące ogólnej sytuacji i uwarunkowań obszaru.

Obszar działania Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” ewidentnie charakteryzuje się specyfiką środowiska przyrodniczego i indywidualnością krajobrazową, oraz charakterem i rangą przyrodniczych walorów turystycznych.

Obszar LGR to jeden wiodących rejonów turystycznych na obszarze województwa pomorskiego, na który składają się: rejony pojezierne, duża lesistość, mozaika użytkowania terenu, unikalny zespół przyrodniczo krajobrazowy jezior Wdzydzkich, Jezior Charzykowskiego i Karsińskiego, szlak wodny Wdy, szlaki wodne Raduni i Wierzycy, szlak wodny Brdy, Park Narodowy „Bory Tucholskie”, Zaborski Park Krajobrazowy, Kaszubski Park Krajobrazowy, Wdzydzki Park Krajobrazowy, oraz Obszary Chronionego Krajobrazu. Takie uwarunkowania sprawiają, że głównymi gałęziami turystyki jest aktywna turystyka kwalifikowana oraz turystyka wodna (żeglarstwo i kajakarstwo).

Sztandarowe produkty turystyczne obszaru są związane z turystyką wodną, szczególnie żeglarstwem, bowiem region ma idealne warunki do uprawiania tej dziedziny sportu, z którymi może konkurować tylko rejon wielkich jezior mazurskich. Jest to bardzo korzystna sytuacja, jednak biorąc pod uwagę silną konkurencję panującą na rynku turystycznym trzeba stale troszczyć się o utrzymanie i poprawę atrakcyjności turystycznej obszaru, wzbogacenie oferty turystycznej oraz różnicowanie i poprawę jakości usług turystycznych. Dbałość o stan środowiska naturalnego, poprawa infrastruktury turystycznej, dziedzictwo historyczno-kulturowe, tworzenie atrakcyjnych produktów turystycznych oraz dostęp do źródeł

finansowania inwestycji we wspomnianych dziedzinach muszą być stałym elementem działań na rzecz rozwoju obszaru. Operacje realizujące ten cel będą preferowane w ramach wdrażania LSROR.

Rozwojowi w kierunku podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru służyć ma nie tylko poprawa infrastruktury. Na podstawie badań i analiz przeprowadzonych w trakcie prac na LSROR stale pojawiał się postulat zwiększenia liczby podmiotów zajmujących się turystyką, zwiększenia różnorodności i podniesienia jakości usług turystycznych. Dlatego jedną z wiodących myśli strategii jest włączenie w nurt rozwoju turystyki nowych podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw rolnych i rybackich poprzez dywersyfikację ich źródeł dochodu (agroturystyka, wypożyczalnie sprzętu wodnego, usługi gastronomiczne i ogólnie żywieniowe, w tym produkcja żywności ekologicznej oraz pozostała obsługa ruchu turystycznego). Zachętą dla nich będą preferencje udzielane w ramach wdrażania LSROR dla podmiotów podejmujących działalność gospodarczą w branży turystycznej.

Obszar objęty strategią cierpi na stosunkowo wysoki poziom bezrobocia, wyższy niż średnia dla województwa. Jest to duży problem społeczny, dlatego w ramach wdrażania LSROR będą preferowane operacje tworzące nowe miejsca pracy. Działalność produkcyjno-usługowa skupia się głównie w ośrodkach miejskich (Chojnice, Czersk, Kościerzyna, Brusy), co powoduje, że mieszkańcy obszarów wiejskich mają gorszą sytuację w zakresie dostępności, różnorodności i jakości usług. Aby wyrównać te dysproporcje, będą stosowane preferencje dla działalności gospodarczej, szczególnie usługowej, lokalizowanej na obszarach wiejskich.

Wnioski dla sektora rybactwa.

Na podstawie diagnozy, poprzedzonej szerokimi konsultacjami, badaniami i analizami wyłaniają się kierunki rozwoju, które są różne dla poszczególnych, wcześniej wymienionych gałęzi rybactwa z obszaru.

W przypadku licznie występujących gospodarstw, które utrzymują się z chowu i hodowli, lub też stanowi ona dla nich ważne źródło dochodu należy dążyć do dywersyfikacji ich działalności. Zapobiegnie to sytuacji, w której może dojść do znacznego spadku ich dochodów. Jednocześnie, poprzez ukierunkowanie dodatkowej działalności na obsługę ruchu turystycznego nastąpi zespolenie kierunków działań dla całego obszaru, jak i dla samych gospodarstw. Podmioty sektora rybackiego, które utrzymują dobrą kondycję gospodarczą (czyli producenci ryb łososiowatych oraz przetwórcy) powinni otrzymać wsparcie dwutorowe: po pierwsze inwestycyjne, dla utrzymania konkurencyjności na rynku i stałego podnoszenia jakości swych produktów oraz, po drugie, promocje - przyczyniającą się do wzrostu popytu na oferowane przez nich produkty i popularyzację spożycia ryb w Polsce i Europie.

Dodatkowo należy dbać o walory przyrodnicze obszaru. Do tego mają przyczynić się inwestycje pro-ekologiczne w sektorze rybackim, choć nie tylko. Dbłość o środowisko naturalne jest jednym z najważniejszych zadań stojących przed mieszkańcami obszaru, zarówno tych znajdujących swe źródła dochodu w rybactwie, jaki i wszystkich innych, wliczając w to przedsiębiorców oraz władze lokalne.

Założona kompleksowość działań jest podstawą

do opracowania celów.

**Cele te nie stanowią pojedynczych,
nieskoordynowanych kierunków działań**

- są komplementarne względem siebie

**i tworzą spójną koncepcję, będącą praktyczną realizacją zintegrowanego i
zrównoważonego rozwoju...**

5. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSROR, środków służących do osiągnięcia zakładanych celów, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR, a także ich przewidywanego wpływu na środowisko.

Niniejszy rozdział przedstawia strategię rozwoju obszaru, która będzie realizowana przez na obszarze 11 gmin, poprzez wdrażanie środków osi 4 - Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa - zawartej w Programie Operacyjnym „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Została ona opracowana na podstawie wyników spotkań, debat, warsztatów, w których brali udział przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców, w szczególności przedstawiciele sektora rybackiego. Zróżnicowany skład uczestników pozwolił uwzględnić w strategii potrzeby i propozycje różnych środowisk, w tym przedstawiciele hodowców ryb, dzięki czemu uzyskała powszechną aprobatę lokalnej społeczności.

Wstępem do opracowania celów strategii było zidentyfikowanie głównych zasobów obszaru oraz czynników stanowiących bariery rozwoju. Na tej podstawie określono główne problemy, następnie cele ogólne i szczegółowe, oraz środki służących do ich osiągnięcia.

Cel ogólny.

Identyfikując obszar – jego walory oraz szanse na ich wykorzystanie nasuwa się wiele ciekawych uwag odnośnie przyszłości i rozwoju obszaru. Wszystkie przyszłe działania proponowane i omawiane podczas prac nad LSROR pozwoliły znaleźć dla nich wspólny mianownik – cel, którego osiągnięcie będzie korzystne dla wszystkich podmiotów, grup i społeczności obszaru. Cel ten zidentyfikowany został jako:

„Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby”.

Słowo „zasoby” odnosi się w tym przypadku zarówno do bogactwa naturalnego i przyrodniczego, jak i do aktywności mieszkańców oraz silnej motywacji wielu środowisk do wprowadzania pozytywnych zmian w otaczającej je rzeczywistości. Cel określony w ten sposób jest zatem adekwatny i spójny z opisem obszaru i wysuniętymi wnioskami w analizie SWOT.

Cele szczegółowe.

Cele szczegółowe, których realizacja przyczyni się do realizacji celu głównego podzielone są w sposób logicznie odpowiadający diagnozie obszaru.

<u>CELE SZCZEGÓŁOWE</u>		
<u>Cel szczegółowy 1.</u>	<u>Cel szczegółowy 2.</u>	<u>Cel szczegółowy 3.</u>
<i>Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej.</i>	<i>Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru.</i>	<i>Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim.</i>

<u>Cel szczegółowy 1.</u>	<u>Cel szczegółowy 2.</u>	<u>Cel szczegółowy 3.</u>
<p>Adekwatność do opisu i SWOT: z opisu i przeprowadzonej analizy wynika, że głównym kierunkiem rozwoju obszaru powinno być turystyczne wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczych, geograficznych i kulturowych.</p>	<p>Adekwatność do opisu i SWOT: z opisu i przeprowadzonej analizy wynika, że należy położyć nacisk na zachowanie, poprawę i promocję walorów przyrodniczych obszaru.</p>	<p>Adekwatność do opisu i SWOT: z opisu i przeprowadzonej analizy wynika, że należy a) wspierać konkurencyjność istniejących podmiotów, b) wspomóc tworzenie nowych podmiotów oraz c) wspomóc dywersyfikację działalności istniejących podmiotów.</p>
<p>Wskaźniki realizacji celu:</p> <p><i>[wartość bazowa, wyznaczona przez rozpoczęcie realizacji LSROR ustalona została na 0]</i></p>	<p>Wskaźniki realizacji celu:</p> <p><i>[wartość bazowa, wyznaczona przez rozpoczęcie realizacji LSROR ustalona została na 0]</i></p>	<p>Wskaźniki realizacji celu:</p> <p><i>[wartość bazowa, wyznaczona przez rozpoczęcie realizacji LSROR ustalona została na 0]</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba nowych, wyremontowanych lub wybudowanych obiektów małej infrastruktury turystycznej oraz innych obiektów służących podniesieniu atrakcyjności obszaru (w tym zabytków) – 30 szt. ● Długość wytyczonych lub odnowionych szlaków turystycznych – min. 20 km. ● Liczba publikacji promujących atrakcje turystyczne obszaru – 10 szt. ● Liczba nowych podmiotów gospodarczych w branży turystycznej utworzonych dzięki udzielonej pomocy – min. 10 szt. ● Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar w ciągu roku – 5% . 	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba zabezpieczonych lub oznakowanych obiektów stanowiących cenne dziedzictwo przyrodniczo-krajobrazowe – 15 szt. ● liczba publikacji promujących walory przyrodnicze obszaru – 10 szt. ● Liczba inwestycji w obszarze melioracji – 5 szt. ● Wzrost liczby turystów odwiedzających obszar w ciągu roku – 5% . 	<ul style="list-style-type: none"> ● Liczba przedsiębiorców z branży rybackiej, którzy otrzymają wsparcie na rozwój działalności – min. 10. ● Liczba nowych podmiotów gospodarczych utworzonych dzięki udzielonej pomocy [w tym w branży turystycznej] – min. 10. ● Liczba podmiotów, które rozszerzyły zakres działalności – min. 10.

Środki służące do osiągnięcia zakładanych celów, które mogą uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR.

Środki, które posłużą do zrealizowania celów strategii są bardzo zróżnicowane. Kompleksowość działań, która jest jednym z założeń LSROR wymaga zastosowania różnych metod, w zależności od konkretnego zadania do realizacji.

Środki ogólne służące realizacji celów LSROR.

W ujęciu ogólnym LGR „Mòrénka” będzie realizować strategię poprzez wybór projektów, które będą finansowane w ramach LSROR, co jest podstawowym zadaniem Lokalnych Grup Rybackich określonym w Programie Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich 2007 – 2013. Realizacja tego zadania będzie opierać się w głównej mierze na sprawnie funkcjonujących strukturach LGR. Odpowiednie przygotowanie merytoryczne, doświadczenie oraz skuteczne procedury administracyjne pozwolą na realizację celów określonych w LSROR. Zadania ogólne stojące przed LGR obejmą także informacje i doradztwo w zakresie przygotowania wniosków zgodnych z charakterem przedsięwzięcia; organizację wydarzeń promocyjnych i tego typu działania; opracowanie, druk i dystrybucję materiałów informacyjnych i promocyjnych związanych z obszarem realizacji LSROR - propagujących ideę, zasady oraz dobre praktyki trójsektorowego partnerstwa.

Ponadto, zgodnie ze środkiem 4.2. Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej Osi 4 PO RYBY 2007 – 2013 grupy rybackie będą zobowiązane do współpracy między sobą. Metoda, która jest naszym zdaniem najefektywniejsza w tego typu działaniach to transfer wiedzy i dobrych praktyk. Działania na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej między LGR to także organizacja spotkań, szkoleń, konferencji i wyjazdów studyjnych mających na celu nawiązanie współpracy, zdobycie wiedzy, wymianę informacji i doświadczeń lub realizację wspólnego przedsięwzięcia lub też prowadzenie działań mających na celu promocję i rozwój obszarów zależnych od rybactwa.

Poniżej przedstawiono grupy środków (metod, sposobów działania) przyporządkowane konkretnym celom szczegółowym – takie rozwiązanie zapewnia przejrzystość przyszłych działań i eliminuje ryzyko ich niedostosowania do rzeczywistych potrzeb

obszaru wynikających m.in. z przeprowadzonej analizy SWOT. Szczegółowe informacje nt. kierunków wsparcia dla konkretnych działań w ramach LSROR przedstawione są w rodzajach operacji, które także zostały przypisane każdemu z celów szczegółowych.

„Zmieniamy nasze otoczenie” - środki dla celu szczegółowego 1.

Grupa środków związanych z celem szczegółowym 1 – „Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej” dobrana została na podstawie założenia mówiącego że, rozwój obszaru objętego strategią powinna opierać się w głównej mierze na turystyce. Zebrano podczas spotkań z mieszkańcami wiele postulatów, która są podstawą do określane tej grupy. Podniesienie atrakcyjności turystycznej obszaru może nastąpić poprzez odnowę obiektów związanych z dziedzictwem kulturowym i historycznym Kaszub, tworzeniem miejsc kultywujących tradycje i obyczaje w szczególności związane z rybactwem. W tym kontekście szczególnej dbałości wymagają obiekty wpisane do rejestru lub objętych ewidencją zabytków. Atrakcyjność turystyczną można podnieść również poprzez eliminowanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. Środki z tej grupy przyczynią się do wzmocnienia konkurencyjności i poziomu życia mieszkańców obszaru. Obszar jest w szczególny sposób uprawniony do rozwoju turystyki. Poprzez operacje będzie możliwe także poprawienie stanu małej infrastruktury turystycznej oraz dostęp do internetu – ważny element obsługi ruchu turystycznego. W przypadku tej grupy metod realizacji celów występuje korelacja z metodami związanymi z celem szczegółowym 3. – wsparcie sektora gospodarczego w myśl strategii ma być ukierunkowane m.in. na działalność w branży turystycznej.

W szczególności w ramach środka możliwa/możliwy jest:

- Rewitalizacja miejscowości przez realizację zintegrowanego projektu polegającego w szczególności na remoncie chodników, parkingów, placów, ścieżek rowerowych, terenów zielonych, parków, budynków i obiektów publicznych pełniących funkcje społeczno-kulturalne, sportowe, rekreacyjne lub ich wyposażeniu.
- Remont, odbudowa lub przebudowa obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

- Tworzenie muzeów, izb regionalnych, izb pamięci lub skansenów mających na celu prezentowanie lokalnego rzemiosła, sztuki i obyczajów, w szczególności związanych z tradycjami rybackimi.
- Budowa, remont lub przebudowa małej infrastruktury turystycznej, w szczególności przystani, kąpielisk, punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras turystycznych, łowisk dla wędkarzy, punktów informacji turystycznej, łącznie ze ścieżkami i drogami dojazdowymi do miejsc objętych inwestycją.
- Dostosowanie obiektów turystycznych do potrzeb osób niepełnosprawnych
- Budowa, odbudowa lub zabezpieczenie szlaków wodnych.
- Badania dotyczące turystyki na obszarze objętym LSROR.
- Realizacja wydarzeń promujących walory turystyczne obszaru objętego LSROR.

[Przykładowe wydarzenia promujące obszar:

- ✓ promocja walorów sztuki kaszubskiej, rękodzielnictwa, kuchni regionalnej, kolekcjonerskich, wystaw etnograficznych.
 - ✓ finansowanie udziału w targach wystawach regionalnych, festynach, festiwalach, okolicznościowych uroczystościach (np. stoisk regionalnych).
 - ✓ wydanie przewodnika turystycznego dla obszaru oddziaływania LSROR.
 - ✓ promocja obszaru objętego strategią poprzez system informacji obejmujący ciekawe miejsca na terenie działania LGR.
 - ✓ promocja oferty turystycznej regionu.
 - ✓ promocja lokalnych imprez i wydarzeń kulturalnych.
 - ✓ promocja produktów rybackich.]
- Realizacja wydarzeń kulturalnych związanych z obszarem objętym LSROR.
 - Badania i analizy:
 - ✓ studia i plany wykonalności obiektów sportowo-rekreacyjnych;
 - ✓ dotyczące aktywności społeczno - kulturalnej na obszarze objętym LSROR;
 - ✓ dotyczące historii obszaru objętego LSROR;

„Walory obszaru cenne dziś i jutro” - środki dla celu szczegółowego 2.

Obszar LGR jest jednym z cennych regionów przyrodniczym w województwie pomorskim. Dlatego możliwe do realizacji operacje w ramach środka mogą być związane z zabezpieczeniem i ochroną cennych walorów. Dotyczyć to może szeroko rozumianych melioracji, racjonalnego zagospodarowania zasobami wodnymi, zagospodarowania brzegów jezior, szlaków wodnych, różnorodności biologicznej i gatunków chronionych, zachowania i zabezpieczenia obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów Natura 2000. Skuteczną realizację celu szczegółowego 2. ma wspomóc także promocja obszaru.

W szczególności w ramach środka możliwe/a/y/ jest:

- Zachowanie różnorodności biologicznej i gatunków chronionych.
- Zachowanie i zabezpieczenie obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, w tym Natura 2000.
- Zabezpieczenie i oznakowanie pomników przyrody.
- Promocja obszaru objętego strategią.
- Inwestycje melioracyjne związane z rekultywacją, w tym renaturyzacją i utrzymaniem zbiorników wodnych, ochroną przeciwpowodziową, regulacją możliwości retencyjnych wód poprzez program małej retencji, racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi, ukształtowaniem trasy regulacyjnej linii brzegowej - z wyłączeniem inwestycji melioracyjnych dotyczących obiektów chowu i hodowli.
- Budowa, odbudowa lub zabezpieczenie szlaków wodnych.
- Zabiegi związane z usuwaniem szkód powstałych w wyniku klęsk żywiołowych lub przemysłowych w wodach śródlądowych oraz odtworzenie pierwotnego stanu środowiska tych obszarów.
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży.
- Edukacja ekologiczna i propagowanie działań proekologicznych oraz zasad zrównoważonego rozwoju.

- Badania i analizy dotyczące stanu środowiska przyrodniczego na obszarze objętym LSROR.

„Przedsiębiorczość sposobem na rozwój obszaru” - środki dla celu szczegółowego 3.

Rozwój działalności gospodarczej jest jednym z priorytetów wynikającym z LSROR, zwłaszcza w związku z koniecznością wsparcia tych gałęzi sektora rybackiego, które mają szansę zwiększenia swojej konkurencyjności na rynku. Możliwa jest także dywersyfikacja zatrudnienia i działalności gospodarczej dla osób prowadzących działalność i pracujących w sektorze rybackim oraz branżach z nim związanych. Należy więc wesprzeć operacje oraz działania LGR zmierzające do różnicowania zatrudnienia na obszarze objętym realizacją LSROR w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza sektorem rybactwa, ale także rozwoju sektora usług w ogóle. Dla dobrze funkcjonujących firm sektora rybackiego będą również możliwości dla podnoszenia wartości produktów rybactwa poprzez tworzenie i rozwój systemów sprzedaży bezpośredniej produktów rybactwa.

W szczególności w ramach środka możliwe/a/y/ jest:

- Podejmowanie działalności gospodarczej poza sektorem rybackim przez podmioty prowadzące działalność w zakresie połowu, chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych, w zakresie przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa lub w zakresie obsługi sektora rybackiego, obejmujące:
 - ✓ budowę, przebudowę lub rozbiórkę obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej lub unieszkodliwianie odpadów pochodzących z rozbiórki;
 - ✓ zagospodarowanie terenu, na którym ma być prowadzona działalność gospodarcza;
 - ✓ wyposażenie obiektów służących do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie niezbędnym do prowadzenia tej działalności;
 - ✓ udział w kursach, szkoleniach, studiach, stażach i innych formach kształcenia mającego na celu zmianę kwalifikacji zawodowych.

- Tworzenie i rozwój alternatywnych systemów sprzedaży bezpośredniej produktów rybactwa [jak wynika z analizy SWOT i opisu obszaru duży nacisk należy położyć na popularyzację konsumpcji ryb łososiowatych i zwiększanie konkurencyjności przetwórstwa rybnego].
- Podejmowanie i rozwój działalności gospodarczej w zakresie:
 - ✓ konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych,
 - ✓ naprawy i konserwacja statków i łodzi,
 - ✓ handlu detalicznego (z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi),
 - ✓ działalności usługowej związanej z wyżywieniem,
 - ✓ działalności związanej z oprogramowaniem i doradztwem w dziedzinie, informatyki oraz działalności powiązane,
 - ✓ działalności prawnicze, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego,
 - ✓ działalności w zakresie architektury i inżynierii, badań i analiz technicznych,
 - ✓ opieki zdrowotnej,
 - ✓ działalności sportowej, rozrywkowej i rekreacyjnej,
 - ✓ naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego,
 - ✓ wykonywania robót budowlanych wykończeniowych.
- Udział w kursach, szkoleniach, studiach, stażach i innych formach kształcenia mającego na celu zmianę kwalifikacji zawodowych dla osób związanych z sektorem rybackim, w tym szkolenia dla:
 - ✓ przedsiębiorców podejmujących działalność gospodarczą związaną z turystyką, rekreacją i wypoczynkiem;
 - ✓ animatorów życia społeczno-kulturalnego;
 - ✓ animatorów sportu i aktywnego wypoczynku;

- ✓ tematycznie związane z historią obszaru objętego strategią;
- ✓ inne w zależności od potrzeb.

[beneficjenci operacji: *osoba fizyczna, prawna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną albo podmiotowi organizacyjnie wyodrębnionemu na podstawie dokumentów statutowych lub założycielskich w strukturze osoby prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, gmina będąca członkiem LGR i jej jednostki organizacyjne, osoby fizyczne lub prawnej zameldowane lub prowadzące działalność na terenie LGR, które są właścicielem, użytkownikiem wieczystym, dzierżawcą lub władającym na podstawie innego tytułu prawnego śródlądowymi wodami powierzchniowymi, morskimi wodami wewnętrznymi lub wodami przybrzeżnymi, osoby prawne i jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej (itd.) , których celem statutowym jest działalność na rzecz ochrony i zachowania dziedzictwa przyrodniczego, organizacje pozarządowe mającej siedzibę lub prowadzące działalność na terenie LGR oraz wszyscy inni beneficjenci określani w ramach Osi 4 PO RYBY 2007 - 2013]*

Przewidywany wpływ na środowisko.

Obowiązek przeprowadzania prognozy oddziaływania na środowisko, która określa przewidywany wpływ planowanych do wsparcia w ramach LSROR rodzajów operacji na środowisko wynika z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001) w sprawie oceny oddziaływania niektórych planów i programów na środowisko (tzw. dyrektywa SEA - *Strategic Environmental Assessment*).

W krajowym prawodawstwie obowiązek taki nałożony jest przez Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008, nr 25, poz. 150, z późn. zm.) – art. 40 nakładający obowiązek *Postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów*.

Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka” wdrażając strategię będzie się w pełni stosować do obowiązującego prawa i zaleceń wynikających z przeprowadzonej prognozy oddziaływa na środowisko dla Strategii Rozwoju Rybołówstwa i Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich.

Istotnym elementem ochrony środowiska jest ochrona fauny i flory wodnej. Celowi temu służy ustanowienie Europejskiej Sieci *Natura 2000*. Inicjatywa ta pomoże w zachowaniu bioróżnorodności ptactwa, roślinności i zwierząt oraz w wyeliminowaniu zagrożeń wynikających z intensywnej hodowli ryb.

Oprócz sieci NATURA 2000 ważnymi instrumentami ochrony przyrody na obszarze LGR jest Park Narodowy „Bory Tucholskie” i Zaborski Park Krajobrazowy, istniejące rezerwaty przyrody oraz obszary chronionego krajobrazu. Wymienione rodzaje obszarów chronionych są ważne ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe. Ważne jest zachowanie tych wartości ze względu na zasady zrównoważonego rozwoju. Na tych terenach możliwe jest tworzenie infrastruktury i prowadzenie działalności gospodarczej, ale tylko w określonym zakresie i na określonych warunkach.

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich, a właściwie realizowane w jej ramach operacje będą mieć generalnie pozytywne skutki dla środowiska. Warunkiem osiągnięcia dodatniego

bilansu korzyści i kosztów środowiskowych, będą konsekwentnie i bez wyjątków stosowane zalecenia przy wyborze i realizacji operacji w ramach LSROR. Inwestycje, w tym zwłaszcza inwestycje budowlane, które są traktowane jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, stanowią tylko część działań przewidywanych do realizacji w ramach LSROR. Pozostałe mają charakter przedsięwzięć technicznych, systemowo - instytucjonalnych, czy ekonomiczno-społecznych. W większości przypadków możliwe jest poszukiwanie i wybór lokalizacji, gdzie będzie realizowana operacja, która gwarantuje najmniejsze straty środowiskowe. Oddziaływanie na środowisko większości możliwych do realizacji operacji w ramach LSROR nie będzie powodowała znaczących skutków środowiskowych.

6. Wykazanie związku i spójności przyjętych w LSROR celów i środków, o których mowa w ust. 5, z wnioskami wynikającymi z opisu obszaru i analizy SWOT, o których mowa w ust. 4, oraz z celami osi priorytetowej 4 zawartymi w programie operacyjnym.

Wykazanie związku i spójności przyjętych w LSROR celów i środków z wnioskami wynikającymi z opisu obszaru i analizy SWOT.

Diagnoza obszaru (opis) i dokonana na jej podstawie analiza SWOT jednoznacznie określają kierunki, w których powinien rozwijać się obszar. Przyjęto, że bazą dla wszystkich planowanych działań powinny być walory i zasoby naturalne obszaru – na ich podstawie ma być realizowany cel główny: „Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby”.

Rozwój wskazany w celu głównym ma nastąpić poprzez realizację celów szczegółowych, tj. *rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej; wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru i wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim. Środki realizacji zostały podporządkowane poszczególnym celom szczegółowym.*

Zarówno cel główny, jak i cele szczegółowe odpowiadają więc realnemu zapotrzebowaniu wynikającemu z opisu – dla obszaru jedyną alternatywą jest zrównoważony rozwój: zarówno infrastruktury turystycznej, jak i działalności gospodarczej, w oparciu o zasoby naturalne i przyrodnicze obszaru, przy jednoczesnej poprawie stanu środowiska naturalnego.

Dla zobrazowania logiki doboru celów i środków do potrzeb można posłużyć się prostymi diagramami. Wskazują one, że w LSROR wykorzystano jeden punkt wyjścia, który poprzez osiągnięcie trzech celów szczegółowych przyczyni się do osiągnięcia wspólnego celu głównego.

Wykazanie związku i spójności z celami Osi 4 PO RYBY 2007 - 2013.

Cele Osi 4, tj.:

- minimalizacja zaniku sektora rybackiego,
- rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze,
- poprawa jakości życia w społecznościach rybackich,

odnajdują środki realizacji w celu głównym oraz w każdym celu szczegółowym przyjętym w LSROR. Odpowiedzią na pierwszy cel Osi 4 są wszystkie działania mieszczące się w celu szczegółowym 3, tj. wsparcie dla podmiotów gospodarczych – zarówno dla pozostających w sektorze rybackim, jak i tych dążących do dywersyfikacji swojej działalności (jednakże do końca nie rezygnujących z niej). Rekonwersja obszarów dotkniętych zmianami w sektorze w przypadku przyjętej strategii będzie realizowana poprzez wsparcie dywersyfikacji działalności rybackiej dla tej grupy podmiotów, które w wyniku przeobrażeń zachodzących w rybactwie śródlądowym zmuszone są pozyskiwać dodatkowe źródła dochodu. Do osiągnięcia poprawy jakości życia odnoszą się wszystkie cele szczegółowe – w oparciu o zasoby i walory obszaru ma nastąpić poprawa i rozwój infrastruktury, służącej wszystkim mieszkańcom. Poprawa jakości życia odnosi się również do zachowania i poprawy stanu środowiska naturalnego. Także wsparcie przedsiębiorczości, zakładane głównie w celu szczegółowym 3. LSROR wpłynie na poprawę jakości życia, zgodnie z założeniem, że obszar jest w takim stopniu zamożny, w jakim zamożni są jego mieszkańcy.

7. Sporządzenie planu budżetu LSROR, z podziałem na dwuletnie okresy, uwzględniającego środki finansowe przeznaczone na finansowanie poszczególnych rodzajów operacji.

Maksymalną wysokość środków finansowych na operacje objęte osią priorytetową 4 określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. Zgodnie z tym rozporządzeniem wysokość dostępnych środków zależy od liczby mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w dniu 31 grudnia 2008 roku na obszarze objętym LSROR oraz stawki zależnej od liczby osób, o których mowa w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia, przypadających na 1000 mieszkańców obszaru.

Na obszarze objętym LSROR w dniu 31 grudnia 2008 roku było zameldowanych na pobyt stały 98 924 mieszkańców. Liczba osób spełniających wymagania, o których mowa w § 2 ust. 1 przywołanego wyżej rozporządzenia, wynosi 199 (199,75), czyli 2,0 na 1000 mieszkańców obszaru. Zgodnie z rozporządzeniem, do obliczenia wysokości środków finansowych na realizację LSROR przyjęto stawkę 536 zł na jednego mieszkańca.

Łączną wartość środków finansowych na oś priorytetową 4 określono następująco:

Liczba mieszkańców x stawka 536 zł/mieszkańca = 98 924 x 536 = 53 023 264 zł.

W ramach obliczonej wyżej kwota będą finansowane operacje w zakresie:

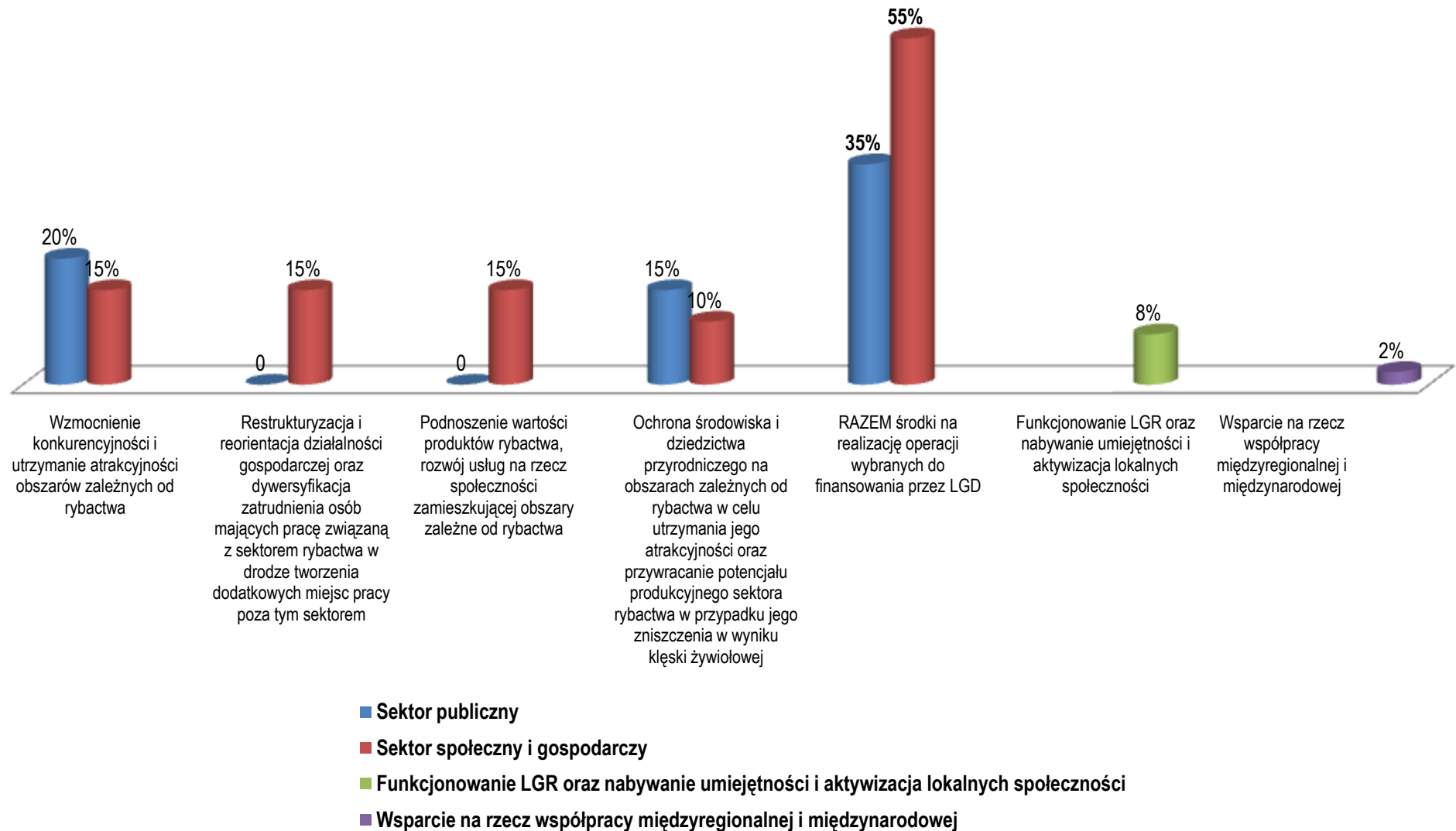
- wzmocnienia konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszaru objętego LSROR – do kwoty 18 558 142 zł;
- restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem – do kwoty 7 953 490 zł;
- podnoszenia wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa – do kwoty 7 953 490 zł;
- ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracania potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej – do kwoty 13 255 816 zł;
- wsparcia na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej – do kwoty 1 060 465 zł;
- funkcjonowania LGR oraz nabywania umiejętności i aktywizacji lokalnych społeczności – do kwoty 4 241 861 zł.

Tabele zamieszczone na następnych stronach przedstawiają planowany budżet LSROR.

Plan budżetu LSROR Wdzydzko - Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” (środki finansowe pochodzące z Europejskiego Funduszu Rybackiego), kwoty w złotych.

Rodzaj operacji	Środek 4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:					Środek 4.2. Wsparcie na rzecz współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej.	Razem Oś priorytetowa 4 "Zrównoważony rozwój obszarów zależnych od rybactwa".
	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa.	Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem.	Podnoszenie wartości produktów rybactwa oraz rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa.	Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej.	Funkcjonowanie lokalnej grupy rybackiej, zwanej dalej LGR, oraz nabywanie umiejętności i aktywizacja lokalnych społeczności.		
1	2	3	4	5	6	7	8
2010-2011	14 500 000	3 500 000	3 500 000	6 500 000	1 400 000	300 000	29 700 000
2012-2013	3 000 000	3 500 000	3 500 000	5 500 000	1 900 000	600 000	18 000 000
2014-2015	1 058 142	953 490	953 490	1 255 816	941 861	160 465	5 323 264
RAZEM	18 558 142	7 953 490	7 953 490	13 255 816	4 241 861	1 060 465	53 023 264
% w stosunku do kwoty z kolumny 8	35%	15%	15%	25%	8%	2%	100%

Plan budżetu LSROR Wdzvzdko - Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” z procentowym wskazaniem środków przeznaczonych dla sektora publicznego oraz pozostałych.

8. Opis procedur oceny operacji przez komitet,

w tym:

- 1) oceny zgodności operacji z LSROR wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami;
- 2) sposobu wyboru operacji przez LGR;
- 3) sposobu odwołania się od decyzji komitetu;
- 4) tryb i sposób wyłączenia członka komitetu od udziału w dokonywaniu wyboru operacji, w razie wystąpienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

Procedury stosowane przez Wdzydzko-Charzykowską Lokalną Grupę Rybacką „Mòrénka” w związku z oceną wniosków i wyborem operacji do finansowania obejmują:

- procedurę oceny zgodności operacji z LSROR,
- procedurę oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru,
- procedurę odwołania od rozstrzygnięć Komitetu,
- procedurę wyboru operacji przez LGR,
- procedurę wyłączenia członka Komitetu od udziału w czynnościach związanych z oceną i wyborem operacji, w razie wystąpienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności w ocenie danego wniosku.

[Procedury zostały określone w Regulaminie Komitetu uchwalonym przez Walne Zebranie Członków w dniu 22 lutego 2010 roku]

Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej sekwencję działań, które będzie podejmować Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka” w związku z oceną wniosków i wyborem operacji do finansowania oraz szczegółowy opis procedury oceny zgodności operacji z LSROR, procedury oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, procedury odwołania od rozstrzygnięć Komitetu oraz procedury wyboru operacji przez LGR. Zapewniają one jawność, demokratyczność i obiektywność postępowania dotyczącego oceny o wyborze operacji oraz w przejrzysty i jednoznaczny sposób określają podział zadań i zakres odpowiedzialności na poszczególnych etapach postępowania.

Zgodnie ze Statutem Wdzydzko-Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” organem dokonującym wyboru operacji do finansowania oraz innych czynności związane z rozpatrywaniem wniosków o dofinansowanie jest Komitet oraz komisje powołane spośród składu Komitetu, które pełnią funkcję organów roboczych przygotowujących decyzje Komitetu. Zgodnie z Regulaminem Komitetu zarówno Komitet jak i jego komisje wykonują swoje zadania wynikające z przyjętych procedur w trakcie posiedzeń.

Termin posiedzeń Komitetu wyznacza Przewodniczący w porozumieniu z Zarządem Stowarzyszenia. Komisje wykonują przewidziane dla nich zadania w ramach posiedzeń Komitetu.

Co najmniej 7 dni przed posiedzeniem Komitetu Wyboru Projektów Biuro LGR wysyła członkom Komitetu pisemne zawiadomienia o posiedzeniu. Członkowie Komitetu wraz z zawiadomieniem o posiedzeniu otrzymują informację dotyczącą możliwości zapoznania się z materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia. Biuro LGR wysyła członkowi Komitetu, na jego wniosek, kopie papierowe lub elektroniczne wniosków, które będą rozpatrywane na posiedzeniu.

Oryginały złożonych wniosków są przechowywane w Biurze LGR w sposób zapewniający ich pełną ochronę.

[Następna strona: sekwencja działań podejmowanych przez Wdzydzko-Charzykowska Lokalną Grupę Rybacką „Mòrénka” w związku z oceną wniosków i wyborem operacji do finansowania.]

Opis działań wykonywanych w ramach:				Orientacyjny termin (w dniach liczonych od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków)	Wykonawca	Dokumenty stosowane w danym działaniu
1	2	3	4			
Procedury oceny zgodności operacji z LSROR	Procedury oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru	Procedury odwołania od decyzji Komitetu	Procedury wyboru operacji do finansowania			
Ustalenie terminu posiedzenia Komitetu, którego celem będzie ocena zgodności operacji z LSROR i ocena operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru				3 dzień	Przewodniczący Komitetu + Zarząd	
Przygotowanie materiałów i dokumentów związanych z porządkiem posiedzenia (w tym kopii wniosków)				5 dzień	Biuro LGR	
Wysłanie członkom Komitetu informacji o miejscu, terminie i porządku posiedzenia oraz możliwości zapoznania się z materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia				5 dzień	Biuro LGR	
Posiedzenie Komitetu –ocena zgodności operacji z LSROR				14 dzień	Właściwa komisja oraz Komitet	Oświadczenie o bezstronności Karta oceny zgodności z LSROR
Sporządzenie listy operacji uznanych za zgodne z LSROR i listy operacji uznanych za niezgodne z LSROR				14 dzień	Przewodniczący Komitetu	
Podjęcie uchwały zatwierdzającej listę wniosków uznanych za zgodne z LSROR i listę wniosków uznanych za niezgodne z LSROR				14 dzień	Komitet	
	Posiedzenie Komitetu –ocena operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru			14 dzień	Właściwa komisja oraz Komitet	Karta oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru
Sporządzenie listy ocenionych operacji				14 dzień	Przewodniczący Komitetu	
Podjęcie uchwały zatwierdzającej listę ocenionych operacji				14 dzień	Komitet	
		Opublikowanie listy ocenionych operacji, Zawiadomienie wnioskodawców o wynikach oceny wniosków i możliwości złożenia odwołania		17 dzień	Zarząd LGR	Zawiadomienie o wynikach oceny wniosków
		Przyjmowanie odwołań		do 31 dnia	Biuro LGR	

		Ustalenie terminu posiedzenia Komitetu, którego celem będzie ocena odwołań i wybór operacji do finansowania		32 dzień	Przewodniczący Komitetu + Zarząd	
		Wysłanie członkom Komitetu informacji o miejscu, terminie i porządku posiedzenia oraz możliwości zapoznania się z materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia (min. 7 dni przed posiedzeniem)		34 dzień	Biuro LGR	
		Posiedzenie Komitetu – rozpatrzenie odwołań		41 dzień	Komisja ds. odwołań i Komitet	
		Modyfikacja listy ocenionych operacji		41 dzień	Przewodniczący Komitetu	
		Podjęcie uchwały zatwierdzającej zmodyfikowaną listę ocenionych operacji		41 dzień	Komitet	
			Posiedzenie komisji – wybór operacji do finansowania	41 dzień	Zarząd	
			Sporządzenie listy operacji wybranych przez LGR do finansowania oraz listy operacji niewybranych do finansowania	41 dzień	Przewodniczący Komitetu	
			Podjęcie uchwały zatwierdzającej listę operacji wybranych przez LGR do finansowania oraz listę operacji niewybranych do finansowania	41 dzień	Komitet	
			Przekazanie właściwemu organowi samorządu województwa listy operacji wybranych do finansowania oraz listy operacji niewybranych do finansowania wraz z uchwałami w sprawie wyboru operacji oraz wnioskami o przyznanie dofinansowania	nie później niż 45 dzień	Zarząd	
		Przekazanie wnioskodawcom informacji o decyzji Komitetu w sprawie złożonych odwołań	Pisemne poinformowanie wnioskodawców o wynikach postępowania w sprawie wyboru operacji do finansowania	niezwłocznie	Zarząd	

Procedura oceny zgodności operacji z LSROR wraz z opisem sposobu weryfikacji wniosku zgodnie z przyjętymi kryteriami.

Niezwłocznie po zakończeniu naboru wniosków Przewodniczący Komitetu w porozumieniu z Zarządem LGR wyznacza termin posiedzenia Komitetu, którego celem będzie ocena zgodności operacji z LSROR oraz ocena operacji pod względem spełniania przyjętych kryteriów wyboru operacji.

Biuro Stowarzyszenia wysyła członkom Komitetu pisemne zawiadomienia o posiedzeniu Komitetu. Wraz z zawiadomieniem o posiedzeniu członkom Komitetu przesyła się informację dotyczącą możliwości zapoznania się z materiałami i dokumentami związanymi z porządkiem posiedzenia, w tym z wnioskami, które będą rozpatrywane podczas posiedzenia. Biuro Stowarzyszenia wysyła członkowi Komitetu, na jego wniosek, kopie papierowe lub elektroniczne wniosków, które będą rozpatrywane na posiedzeniu. W tym celu Biuro LGR sporządza kopie papierowe lub elektroniczne prawidłowo złożonych wniosków o dofinansowanie.

W przypadku stwierdzenia oczywistych omyłek pisarskich lub rachunkowych we wniosku lub innych braków i nieprawidłowości uniemożliwiających dokonanie oceny zgodności operacji z LSROR, Przewodniczący Komitetu wzywa Wnioskodawcę do złożenia w biurze LGR pisemnych wyjaśnień nie później niż w dniu poprzedzającym termin posiedzenia Komitetu. Wyjaśnienia złożone przez Wnioskodawcę bierze się pod uwagę przy ocenie zgodności operacji z LSROR.

W przypadku wystąpienia wątpliwości dotyczących oceny zgodności operacji z LSROR Przewodniczący Komitetu może wystąpić z prośbą o opinie do innych podmiotów, w szczególności do właściwego organu samorządu województwa.

Podczas posiedzenia Komitetu, przed podjęciem czynności związanych z rozpatrywaniem wniosku, Przewodniczący wzywa członków Komitetu do złożenia pisemnego oświadczenia o bezstronności w rozpatrywaniu wniosku dotyczącego tej operacji. Oświadczenia składane są na przygotowanym formularzu, którego wzór przedstawia załącznik nr 1 do Regulaminu

Komitetu. Członków Komitetu, którzy nie podpiszą oświadczenia o bezstronności, Przewodniczący wyłącza z udziału w ocenie zgodności tej operacji z LSROR zgodnie z §9 pkt. 3 Regulaminu Komitetu.

Przed oceną danego wniosku Prezes LGR lub wskazany przez niego inny członek Zarządu lub pracownik Biura LGR dokonuje krótkiej prezentacji wniosku, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów istotnych dla oceny zgodności operacji z LSROR. Po prezentacji Przewodniczący otwiera dyskusję na temat danego wniosku.

Po zamknięciu dyskusji Przewodniczący zarządza przeprowadzenie oceny zgodności operacji z LSROR przez właściwą komisję. W ocenie nie biorą udział osoby, które podlegają wyłączeniu z oceny danej operacji zgodnie z §9 pkt. 3 Regulaminu Komitetu.

Na polecenie Przewodniczącego Sekretarz Komitetu wydaje członkom komisji odpowiednie karty do oceny zgodności operacji z LSROR. Wzory tych kart są przedstawione w załączniku nr 10 do wniosku o wybór Stowarzyszenia do realizacji LSROR. Karta musi być opieczątowana pieczęcią Stowarzyszenia i podpisana przez Sekretarza. Po wydaniu kart Przewodniczący wyjaśnia sposób głosowania oraz zasady obliczania wyników oceny.

W trakcie oceny każdy członek komisji dokonuje indywidualnie oceny zgodności operacji z LSROR poprzez wypełnienie otrzymanej „Karty oceny zgodności operacji z LSROR”. Karty muszą być wypełniane piórem, długopisem lub cienkopisem, w sposób zgodny z instrukcją podaną na karcie.

Ocena zgodności operacji z LSROR polega na udzieleniu przez członka komisji odpowiedzi „tak” lub „nie” na wszystkie pytania pomocnicze dotyczące zgodności operacji z LSROR. Pytania te dotyczą aspektów przyjętych przez Stowarzyszenie jako kryteria oceny zgodności operacji z LSROR. Kryteria te są przedstawione w następnym rozdziale.

Po odpowiedzi na wszystkie pytania pomocnicze członek komisji wyraża swoją opinię na temat zgodności lub niezgodności operacji z LSROR skreślając jedną z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na końcu karty sformułowaniu: „Głosuję za uznaniem, że operacja

jest* nie jest* zgodna z LSROR". Uznanie operacji za zgodną z LSROR jest możliwe, gdy we wszystkich pytaniach pomocniczych została udzielona odpowiedź TAK. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny. Ponadto karta jest nieważna, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:

- na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka komisji,
- na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (znak sprawy, nazwy wnioskodawcy, nazwy projektu).

W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności operacji z LSROR Sekretarz wzywa członka komisji, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek komisji może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.

Po wypełnieniu kart oceny zgodności operacji z LSROR przez wszystkich członków komisji Sekretarz z pomocą pracowników Biura LGR zbiera karty i oblicza wynik oceny. Ocena komisji w sprawie uznania operacji za zgodną z LSROR jest pozytywna, jeśli bezwzględna większość ważnie oddanych głosów została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSROR. Postanowienie komisji w sprawie zgodności lub niezgodności operacji z LSROR ogłasza Przewodniczący.

Wiążącą decyzję w sprawie oceny zgodności operacji z LSROR podejmuje Komitet w pełnym składzie, w drodze głosowania, biorąc pod uwagę postanowienie komisji w tej sprawie. W sprawie każdego wniosku rozpatrywanego na danym posiedzeniu przeprowadza się odrębne głosowanie. W głosowaniach decyzje zapadają zwykłą większością głosów. W poszczególnych głosowaniach nie biorą udziału członkowie Komitetu wyłączeni na podstawie przepisów § 9 ust. 3 Regulaminu Komitetu.

Na podstawie wyników głosowań Przewodniczący Komitetu sporządza listę wniosków uznanych za zgodne z LSROR i listę wniosków uznanych za niezgodne z LSROR. Po jej sporządzeniu Komitet zatwierdza listę podejmując stosowną uchwałę w głosowaniu

jawnym, zwykłą większością głosów, bez stosowania wyłączeń, o których mowa w § 9 ust. 3 Regulaminu Komitetu.

Procedura oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru.

Przed oceną danego wniosku pod względem spełniania kryteriów wyboru Prezes Stowarzyszenia lub wskazany przez niego inny członek Zarządu lub pracownik Biura LGR dokonuje krótkiej prezentacji wniosku, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów istotnych dla oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru. Po prezentacji Przewodniczący otwiera dyskusję na temat danego wniosku.

Po zamknięciu dyskusji Przewodniczący zarządza przeprowadzenie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru przez właściwą komisję. W ocenie nie biorą udziału osoby które podlegają wyłączeniu z oceny operacji zgodnie z §9 ust. 3 Regulaminu Komitetu.

Na polecenie Przewodniczącego Sekretarz Komitetu wydaje członkom komisji odpowiednie karty do oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru. Wzory tych kart znajdują się w załączniku nr 10 do wniosku o wybór Stowarzyszenia do realizacji LSROR. Karta musi być opieczątowana pieczęcią Stowarzyszenia i podpisana przez Sekretarza. Po wydaniu kart Przewodniczący wyjaśnia sposób głosowania oraz zasady obliczania wyników oceny.

Po zarządzeniu głosowania każdy członek komisji dokonuje indywidualnie oceny operacji poprzez wypełnienie otrzymanej „Karty oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru”. Karty muszą być wypełniane piórem, długopisem lub cienkopisem, w sposób zgodny z instrukcją podaną na karcie.

Ocenę operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru dokonuje się przy pomocy tabeli znajdującej się na karcie. Ocena operacji polega na przyznaniu punktów za poszczególne kryteria zawarte w tabeli. Kryteria te są przedstawione w następnym rozdziale.

Po przyznaniu punktów za poszczególne kryteria członek komisji sumuje przyznane punkty i wpisuje tak obliczoną liczbę w pozycji formularza „SUMA PUNKTÓW”. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny. Ponadto karta jest nieważna, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:

- na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka komisji,
- na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (znak sprawy, nazwy wnioskodawcy, nazwy projektu).

Po zebraniu wypełnionych kart Sekretarza sprawdza, czy każda karta jest prawidłowo wypełniona i czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty Sekretarz wzywa członka komisji, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień członek komisji może na oddanej przez siebie karcie dokonać brakujących wpisów w pozycjach pustych oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.

Wynik oceny operacji przez komisję jest ustalany jako średnia arytmetyczna z wszystkich ocen punktowych zawartych w oddanych kartach w pozycji „SUMA PUNKTÓW”. W obliczeniach nie uwzględnia się kart uznanych za głos nieważny. Postanowienie komisji w sprawie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru ogłasza Przewodniczący Komitetu.

Wiążącą decyzję w sprawie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru podejmuje Komitet w pełnym składzie, w drodze głosowania, biorąc pod uwagę postanowienie komisji w tej sprawie. W sprawie każdego wniosku rozpatrywanego na danym posiedzeniu przeprowadza się odrębne głosowanie. W głosowaniach decyzje zapadają zwykłą większością głosów. W poszczególnych głosowaniach nie biorą udziału członkowie Komitetu wyłączeni na podstawie przepisów § 9 ust. 3 Regulaminu Komitetu.

W przypadku braku wymaganej większości głosów, Przewodniczący zarządza przeprowadzenie oceny operacji przy użyciu kart oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru przez wszystkich obecnych na posiedzeniu członków Komitetu, z wyjątkiem osób które podlegają wyłączeniu z oceny operacji zgodnie z §9 ust. 3 Regulaminu Komitetu oraz członków komisji ds. odwołań. Ocenę przeprowadza się w sposób opisany powyżej. Po zebraniu kart i ewentualnym dokonaniu poprawek i uzupełnień w nieprawidłowo wypełnionych kartach Przewodniczący oblicza wynik oceny operacji jako średnią arytmetyczną z wszystkich ocen punktowych zawartych w oddanych kartach w pozycji „SUMA PUNKTÓW”. Przewodniczący ogłasza uzyskany wynik, który uznaje się za decyzję Komitetu w sprawie oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru.

Na podstawie wyników głosowań, Przewodniczący Komitetu sporządza listę ocenionych operacji, ustalając ich kolejność na liście według liczby uzyskanych punktów w ramach tej oceny. W przypadku operacji mających równą liczbę punktów ich kolejność na liście ustala Komitet przeprowadzając w tej sprawie dodatkowe głosowanie. Lista ocenionych operacji zawiera wskazanie operacji, które mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy.

Lista ocenionych operacji jest zatwierdzana przez Komitet stosowną uchwałą podejmowaną w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów, bez stosowania wyłączeń, o których mowa w § 9 ust. 3 Regulaminu Komitetu

Listę niezwłocznie podaje się do wiadomości publicznej, w szczególności przesyła się ją do wiadomości wnioskodawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie pomocy wraz z pisemną informacją o:

- zgodności wnioskowanej operacji z LSROR albo jej niezgodności z LSROR, ze wskazaniem przyczyn niezgodności;
- liczbie punktów uzyskanych przez wnioskowaną operację i miejscu, które ona zajmuje na liście ocenionych operacji;
- możliwości i trybie złożenia odwołania od wyników oceny.

Procedura odwołania od decyzji Komitetu

W terminie 3 dni po dokonaniu oceny wniosków pod względem zgodności z LSROR oraz spełniania kryteriów wyboru operacji Zarząd LGR jest zobowiązany wystać pisemne powiadomienia do wnioskodawców informujące o:

- zgodności albo niezgodności operacji z LSROR, wskazujące przyczyny niezgodności,
- w odniesieniu do operacji uznanych za zgodne z LSROR – o liczbie uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru i miejscu na liście operacji podlegających ocenie
- możliwości odwołania się od wyników oceny poprzez złożenie w Biurze LGR pisemnego odwołania w terminie 7 dni od dnia otrzymania powiadomienia.

Informacja przekazana wnioskodawcom powinna wskazywać, które z ocenionych operacji mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji.

Po upływie terminu przeznaczanego na składanie odwołań Przewodniczący zwołuje posiedzenie Komitetu w celu rozpatrzenia złożonych odwołań.

Rozpatrzenie odwołania polega na dokonaniu ponownej oceny zgodności operacji z LSROR oraz oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, z uwzględnieniem argumentów i okoliczności podanych w odwołaniu. Ocenę operacji dokonuje się zgodnie z obowiązującymi w tym względzie procedurami, opisanymi w Załączniku 2 i Załączniku 3 z tą różnicą, że ocenę operacji za pomocą „Karty oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru” oraz „Karty oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru” dokonuje komisja ds. odwołań. W ocenie nie biorą udziału osoby, które podlegają wyłączeniu z oceny operacji zgodnie z §9 ust. 3 Regulaminu Komitetu.

Jeżeli w wyniku procedury rozpatrzenia odwołań zachodzi konieczność zmodyfikowania listy ocenionych operacji, Przewodniczący Komitetu dokonuje tej modyfikacji.

Decyzje Komitetu w sprawie oceny operacji podjęte w trybie rozpatrzenia odwołań są ostateczne. O decyzjach tych Zarząd LGR niezwłocznie informuje wnioskodawców, którzy złożyli odwołania.

Procedura wyboru operacji przez LGR.

Komitet dokonuje wyboru operacji w terminie nie dłuższym niż 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy.

Komitet wybiera do finansowania operacje, które uzyskały największą liczbę punktów w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, w kolejności odpowiadającej miejscu na liście operacji podlegających ocenie.

Komitet dokonuje wyboru operacji do wysokości limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji. W roku, w którym zostanie po raz ostatni podana do publicznej wiadomości informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, Komitet dokonuje wyboru operacji do wysokości 120% limitu dostępnych środków, określonego w informacji o możliwości składania wniosków.

Decyzja Komitetu w sprawie wyboru operacji do finansowania ma formę uchwały przyjmowanej w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy składu Komitetu. W odniesieniu do każdej operacji rozpatrywanej przez Komitet podejmowana jest odrębna uchwała.

Uchwała w sprawie wyboru operacji do finansowania zawiera:

- informacje o wnioskodawcy (imię i nazwisko lub nazwę, adres lub siedzibę, numer identyfikacyjny),
- tytuł operacji zgodny z tytułem podanym we wniosku,
- wnioskowaną kwotę pomocy,
- informację o decyzji Komitetu w sprawie uznania zgodności operacji z LSROR,

- informację o liczbie punktów uzyskanych w ramach oceny operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru i miejscu na liście ocenionych operacji,
- postanowienie Komitetu o wybraniu operacji do finansowania.

Po dokonaniu wyboru operacji przez Komitet, Przewodniczący Komitetu sporządza listę operacji wybranych przez LGR do finansowania oraz listę operacji niewybranych do finansowania. Na liście operacji wybranych do finansowania umieszcza się operacje w kolejności według liczby uzyskanych punktów w ramach oceny spełniania kryteriów wyboru operacji. W roku, w którym Stowarzyszenie po raz ostatni poda do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, lista zawiera wskazanie operacji, które mieszczą się w ramach limitu dostępnych środków określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy.

W terminie 45 dni od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji LGR przekazuje właściwemu organowi samorządu województwa listę operacji wybranych do finansowania oraz listę operacji niewybranych do finansowania wraz z uchwałami w sprawie wyboru operacji i złożonymi wnioskami o przyznanie pomocy.

Niezwłocznie po wybraniu operacji do finansowania Zarząd LGR informuje pisemnie wnioskodawców o:

- wybraniu lub nie wybraniu ich operacji do finansowania - wskazując przyczyny niewybrania, przy czym w roku, w którym Stowarzyszenie po raz ostatni poda do publicznej wiadomości informacje o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy na dany rodzaj operacji, w piśmie powiadamiającym wnioskodawcę o wybraniu operacji wskazuje się również, czy operacja ta mieści się w ramach limitu dostępnych środków określonego w informacji o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy;
- liczbie punktów uzyskanych przez wnioskowaną operację w ramach oceny pod względem spełniania kryteriów wyboru i miejscu na liście wybranych operacji.

Tryb i sposób wyłączenia członka Komitetu od udziału w czynnościach związanych z oceną i wyborem operacji, w razie wystąpienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do bezstronności członka Komitetu przy ocenie tej operacji.

Przed podjęciem czynności związanych z oceną i wyborem operacji do finansowania każdy członek Komitetu jest zobowiązany złożyć pisemne oświadczenie o bezstronności w rozpatrywaniu wniosku dotyczącego tej operacji.

Oświadczenie składa się na formularzu, którego wzór stanowi Załącznik 1 do Regulaminu Komitetu. Członek Komitetu może podpisać oświadczenie, o ile w wyniku własnej oceny sytuacji uzna, że nie zachodzą żadne okoliczności prawne lub faktyczne, mogące budzić wątpliwości co do jego bezstronności w rozpatrywaniu wskazanego w oświadczeniu wniosku o pomoc, w szczególności:

- nie jest Wnioskodawcą tego wniosku oraz nie brał udziału w jego przygotowaniu,
- nie pozostaje z Wnioskodawcą lub członkami władz Wnioskodawcy w związku małżeńskim ani w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, oraz nie jest związany z Wnioskodawcą z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli,
- nie jest członkiem Wnioskodawcy lub członkiem władz Wnioskodawcy,
- nie jest przedstawicielem lub pełnomocnikiem Wnioskodawcy,
- nie pozostaje w stosunku pracy z Wnioskodawcą.

Członków Komitetu, którzy nie złożą oświadczenia o bezstronności, Przewodniczący wyłącza z udziału w ocenie zgodności tej operacji z LSROR, ocenie tej operacji pod względem spełniania kryteriów wyboru, z udziału w głosowaniu nad uchwałą dotyczącą wybrania lub niewybrania tej operacji do finansowania oraz z udziału w innych głosowaniach dotyczących tylko tej operacji.

Złożenie nieprawdziwego oświadczenia o bezstronności stanowi podstawę do odwołania Członka Komitetu w trybie określonym w §6 Regulaminu Komitetu.

9. Wskazanie kryteriów oceny operacji

uwzględniających:

- 1) efekty realizacji operacji;
 - 2) wpływ planowanej operacji na osiągnięcie zakładanych celów LSROR;
 - 3) znaczenia operacji dla rozwoju sektora rybactwa lub ograniczenia zaniku tego sektora na obszarze objętym LSROR.
-

Operacje, które mogą otrzymać dofinansowanie w ramach wdrażania LSROR, biorąc pod uwagę ich zakres, charakter oraz warunki przyznawania pomocy dzielą się na cztery następujące grupy:

- operacje polegające na wzmacnianiu konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszaru objętego LSROR;
- operacje polegające na restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem;
- operacje polegające na podnoszeniu wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa;
- operacje polegające na ochronie środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej;

Z tego względu w ramach postępowania mającego na celu ocenę wniosków i wybór operacji do finansowania Wdzydzko - Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka” będzie stosować zróżnicowane kryteria, dostosowane do charakteru operacji należących do danej grupy.

Kryteria oceny zgodności operacji z LSROR.

Kryteria stosowane do oceny operacji polegających na wzmacnianiu konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszaru objętego LSROR.

- Operacja będzie realizowana na obszarze gmin objętych LSROR.
- Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu i wszystkie pola obowiązkowe zostały wypełnione.
- Wnioskodawca wraz z wnioskiem złożył wszystkie wymagane przez LGR dokumenty umożliwiające dokonanie oceny i wyboru operacji przez LGR, zgodnie z wykazem podanym w informacji o możliwości składania wniosków o dofinansowanie operacji polegających na wzmacnianiu konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszaru objętego LSROR.
- Wnioskowana kwota pomocy nie przekracza 1 000 000 zł.
- Łączna kwota pomocy na operacje polegające na wzmocnieniu konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa, uprzednio przyznanej lub wnioskowanej przez Wnioskodawcę, łącznie z pomocą wnioskowaną w ramach ocenianej operacji nie przekracza kwoty 2 000 000 zł.
- Realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego LSROR.
- Operacja, ze względu na charakter i zakres planowanych w jej ramach działań jest zgodna z co najmniej jednym wskazanym w LSROR środkiem, który może uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR.

Kryteria stosowane do oceny operacji polegających na restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem.

- Operacja będzie realizowana na obszarze gmin objętych LSROR.
- Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu i wszystkie pola obowiązkowe zostały wypełnione.

- Wnioskodawca wraz z wnioskiem złożył wszystkie wymagane przez LGR dokumenty umożliwiające dokonanie oceny i wyboru operacji przez LGR, zgodnie z wykazem podanym w informacji o możliwości składania wniosków o dofinansowanie operacji polegających na restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem.
- Wnioskodawca spełnia jeden z następujących warunków:
 - 1) prowadzi działalność na obszarze gmin objętych LSROR w zakresie:
 - a) chowu lub hodowli ryb i jest uprawnionym do rybactwa w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, lub jest podmiotem, któremu wydano zezwolenie na prowadzenie chowu lub hodowli ryb w polskich obszarach morskich na podstawie przepisów o rybołówstwie, lub przetwórstwa, obrotu produktów rybołówstwa lub akwakultury lub unieszkodliwiania odpadów wytwarzanych w sektorze rybackim, lub związanym z obsługą sektora rybackiego, w szczególności produkcję, konserwację lub naprawę sprzętu służącego prowadzeniu działalności połowowej, lub
 - b) jest armatorem statku rybackiego:
 - o polskiej przynależności,
 - na który została wydana licencja połowowa i licencja ta nie została zawieszona albo cofnięta, którego port macierzysty znajduje się na obszarze gmin objętych LSROR, lub
 - c) uzyskał pomoc z tytułu trwałego wycofania statku rybackiego w ramach działania 1.1. lub działania 1.2. Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb 2004-2006” i zamieszkuje albo posiada siedzibę na obszarze gmin objętych LSROR, lub będąc osobą fizyczną zamieszkałą na obszarze gmin objętych LSROR utracił miejsce pracy w wyniku trwałego zaprzestania działalności połowowej przy użyciu statku rybackiego.

- Wnioskowana kwota pomocy nie przekracza 300 000 zł.
- Łączna kwota pomocy na operacje polegające na restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem, uprzednio przyznanej lub wnioskowanej przez Wnioskodawcę, łącznie z pomocą wnioskowaną w ramach ocenianej operacji nie przekracza kwoty 600 000 zł.
- Realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego LSROR.
- Operacja, ze względu na charakter i zakres planowanych w jej ramach działań jest zgodna z co najmniej jednym wskazanym w LSROR środkiem, który może uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR.

Kryteria stosowane do oceny operacji polegających na podnoszeniu wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa.

- Operacja będzie realizowana na obszarze gmin objętych LSROR.
- Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu i wszystkie pola obowiązkowe zostały wypełnione.
- Wnioskodawca wraz z wnioskiem złożył wszystkie wymagane przez LGR dokumenty umożliwiające dokonanie oceny i wyboru operacji przez LGR, zgodnie z wykazem podanym w informacji o możliwości składania wniosków o dofinansowanie operacji polegających na podnoszeniu wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa.
- Wnioskowana pomoc nie przekracza 200 000 zł.

- łączna kwota pomocy na operacje polegające na podnoszeniu wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa, uprzednio przyznanej lub wnioskowanej przez Wnioskodawcę, łącznie z pomocą wnioskowaną w ramach ocenianej operacji nie przekracza kwoty 400 000 zł.
- Realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego LSROR.
- Operacja, ze względu na charakter i zakres planowanych w jej ramach działań jest zgodna z co najmniej jednym wskazanym w LSROR środkiem, który może uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR.

Kryteria stosowane do oceny operacji polegających na ochronie środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej.

- Operacja będzie realizowana na obszarze gmin objętych LSROR.
- Wniosek sporządzono na obowiązującym formularzu i wszystkie pola obowiązkowe zostały wypełnione.
- Wnioskodawca wraz z wnioskiem złożył wszystkie wymagane przez LGR dokumenty umożliwiające dokonanie oceny i wyboru operacji przez LGR, zgodnie z wykazem podanym w informacji o możliwości składania, za pośrednictwem Stowarzyszenia, wniosków o dofinansowanie operacji polegających na ochronie środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej.
- Wnioskowana pomoc nie przekracza 1 000 000 zł.

- Łączna kwota pomocy na operacje polegające na ochronie środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej, uprzednio przyznanej lub wnioskowanej przez Wnioskodawcę, łącznie z pomocą wnioskowaną w ramach ocenianej operacji nie przekracza kwoty 2 000 000 zł.
- Realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia co najmniej jednego celu szczegółowego LSROR.
- Operacja, ze względu na charakter i zakres planowanych w jej ramach działań jest zgodna z co najmniej jednym wskazanym w LSROR środkiem, który może uzyskać wsparcie w ramach wdrażania LSROR.

Kryteria wyboru operacji.

Kryteria odnoszące się do operacji polegających na wzmacnianiu konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszaru objętego LSROR:

- Realizacja operacji przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru - 1 pkt.

Za operacje przyczyniające się do podniesienia atrakcyjności turystycznej obszaru uznaje się:

- 1) rewitalizację miejscowości turystycznych przez realizację zintegrowanego projektu polegającego, w szczególności na remoncie chodników, parkingów, placów, ścieżek rowerowych, terenów zielonych, parków, budynków i obiektów publicznych pełniących funkcje społeczno-kulturalne, sportowe, rekreacyjne lub ich wyposażeniu;

- 2) remont, odbudowę lub przebudowę obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków;
- 3) budowę, remont lub przebudowę małej infrastruktury turystycznej, w szczególności przystani, kąpielisk, punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras turystycznych, łowisk dla wędkarzy, punktów informacji turystycznej, łącznie ze ścieżkami i drogami dojazdowymi do miejsc objętych inwestycją;
- 4) tworzenie muzeów, izb regionalnych, izb pamięci lub skansenów;
- 5) promocję obszaru objętego LSROR.

- Wnioskodawcą jest podmiot, który spełnia warunki określone w §2 ust 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” – 1 pkt.

- Operacja ma charakter innowacyjny – 1 pkt.

Charakter innowacyjny może polegać na:

- powstaniu nowej usługi/produktu (w tym turystycznego), dotychczas nie oferowanego na obszarze objętym LSROR;
- zastosowaniu nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej nie stosowanych na obszarze objętym LSROR;
- zrealizowaniu inwestycji, jakiej dotychczas nie było na obszarze objętym LSROR;
- nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze objętym LSROR;
- nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju; aktywizacji osób i środowisk, które dotychczas w niskim stopniu angażowały się w działania na rzecz rozwoju lokalnego;

- upowszechnianiu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.
- Liczba wniosków o pomoc złożonych za pośrednictwem LGR „Mòrénka” na które zostało przyznane dofinansowanie:
 - brak – 2 pkt;
 - jeden wniosek, który otrzymał dofinansowanie – 1 pkt;
 - 2 lub więcej wniosków, które otrzymały dofinansowanie – 0 pkt.
- Wnioskodawca w okresie 3 lat przed datą złożenia wniosku miał siedzibę lub miejsce stałego zameldowania lub prowadził działalność na obszarze objętym LSROR – 1 pkt.
- Wnioskodawca jest członkiem LGR „Mòrénka” i ma uregulowane składki członkowskie – 1 pkt.

Kryteria odnoszące się do operacji polegających na wzmacnianiu restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających prace związane z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem:

- Operacja dotyczy podjęcia nowej lub rozwinięcia dotychczas prowadzonej działalności gospodarczej w branży turystycznej – 1 pkt.
- Operacja przyczyni się do poprawy warunków funkcjonowania sektora rybactwa na obszarze objętym LSROR - 1 pkt.

Poprawa warunków funkcjonowania sektora rybackiego może polegać na:

- 1) świadczeniu usług dla podmiotów prowadzących chów i hodowle ryb (np. naprawa sprzętu rybackiego, budowa i renowacja stawów i urządzeń hydrotechnicznych, ochrona i dozór obiektów itp.),

- 2) przetwórstwie ryb,
 - 3) przechowywaniu lub handlu rybami i przetworami rybnymi,
 - 4) produkcji sprzętu rybackiego i wędkarskiego,
 - 5) kultywowaniu i promowaniu lokalnych tradycji rybackich, organizowaniu szkoleń i wydarzeń promocyjnych związanych z sektorem rybactwa.
- Operacja ma charakter innowacyjny – 1 pkt.
Charakter innowacyjny może polegać na:
 - powstaniu nowej usługi/produktu (w tym turystycznego), dotychczas nie oferowanego na obszarze objętym LSROR,
 - zastosowaniu nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej nie stosowanych na obszarze objętym LSROR,
 - zrealizowaniu inwestycji, jakiej dotychczas nie było na obszarze objętym LSROR,
 - nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze objętym LSROR,
 - nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju, aktywizacji osób i środowisk, które dotychczas w niskim stopniu angażowały się w działania na rzecz rozwoju lokalnego,
 - upowszechnianiu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.
 - Liczba wniosków o pomoc złożonych za pośrednictwem LGR „Mòrénka” na które zostało przyznane dofinansowanie:
 - brak – 2 pkt.;
 - jeden wniosek, który otrzymał dofinansowanie – 1 pkt.;
 - 2 lub więcej wniosków, które otrzymały dofinansowanie – 0 pkt.
 - Wnioskodawca w okresie 3 lat przed datą złożenia wniosku miał siedzibę lub miejsce stałego zameldowania lub prowadził działalność na obszarze objętym LSROR – 1 pkt.

- Wnioskodawca jest członkiem LGR „Mòrénka” i ma uregulowane składki członkowskie – 1 pkt.

Kryteria odnoszące się do operacji polegających na podnoszeniu wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa będą stosowane następujące kryteria wyboru:

- Operacja przyczyni się do utworzenia co najmniej jednego nowego miejsca pracy – 1 pkt.
- Operacja zakłada podjęcie nowej lub rozwinięcie dotychczasowej działalności usługowej na obszarze gminy wiejskiej lub obszarze wiejskim gminy miejsko-wiejskiej – 1 pkt.
- Wnioskodawcą jest podmiot, który spełnia warunki określone w §2 ust 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” – 1 pkt.
- Operacja ma charakter innowacyjny – 1 pkt.
Charakter innowacyjny może polegać na:
 - powstaniu nowej usługi/produktu (w tym turystycznego), dotychczas nie oferowanego na obszarze objętym LSROR,
 - zastosowaniu nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej nie stosowanych na obszarze objętym LSROR,
 - zrealizowaniu inwestycji, jakiej dotychczas nie było na obszarze objętym LSROR,
 - nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze objętym LSROR,

- nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju,
 - aktywizacji osób i środowisk, które dotychczas w niskim stopniu angażowały się w działania na rzecz rozwoju lokalnego,
 - upowszechnianiu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.
- Liczba wniosków o pomoc złożonych za pośrednictwem LGR „Mòrénka” na które zostało przyznane dofinansowanie:
 - brak – 2 pkt;
 - jeden wniosek, który otrzymał dofinansowanie – 1 pkt;
 - 2 lub więcej wniosków, które otrzymały dofinansowanie – 0 pkt.
 - Wnioskodawca w okresie 3 lat przed datą złożenia wniosku miał siedzibę lub miejsce stałego zameldowania lub prowadził działalność na obszarze objętym LSROR – 1 pkt.
 - Wnioskodawca jest członkiem LGR „Mòrénka” i ma uregulowane składki członkowskie – 1 pkt.

Propozycje kryteriów odnoszących się do operacji polegających na ochronie środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracaniu potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej będą stosowane następujące kryteria wyboru:

- Operacja należy do kategorii operacji preferowanych w ramach LSROR – 1 pkt.

Preferowane kategorie:

- inwestycje melioracyjne związane z rekultywacją, renaturyzacją lub utrzymaniem zbiorników wodnych; ochroną przeciwpowodziową; regulacją możliwości retencyjnych wód poprzez program małej retencji; racjonalnym gospodarowaniem zasobami wodnymi lub ukształtowaniem trasy regulacyjnej linii brzegowej;

- budowa, odbudowa lub zabezpieczenie szlaków wodnych;
 - zachowanie różnorodności biologicznej i chronionych gatunków ryb lub innych organizmów wodnych;
 - zachowanie i zabezpieczenie obszarów objętych szczególnymi formami ochrony przyrody, w tym Natura 2000.
- W wyniku realizacji operacji nastąpi poprawa warunków prowadzenia połowu, hodowli lub chowu ryb lub uprawiania wędkarstwa – 1 pkt.

 - Wnioskodawcą jest podmiot, który spełnia warunki określone w §2 ust 1 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” – 1 pkt.

 - Operacja ma charakter innowacyjny – 1 pkt.
Charakter innowacyjny może polegać na:
 - powstaniu nowej usługi/produktu (w tym turystycznego), dotychczas nie oferowanego na obszarze objętym LSROR,
 - zastosowaniu nowych sposobów organizacji lub zarządzania, wcześniej nie stosowanych na obszarze objętym LSROR,
 - zrealizowaniu inwestycji, jakiej dotychczas nie było na obszarze objętym LSROR,
 - nowatorskim wykorzystaniu lokalnych zasobów i surowców, wcześniej nie stosowanym na obszarze objętym LSROR,
 - nowym sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju,
 - aktywizacji osób i środowisk, które dotychczas w niskim stopniu angażowały się w działania na rzecz rozwoju lokalnego,

- upowszechnianiu lub wykorzystaniu nowoczesnych technik informacyjno-komunikacyjnych.
- Liczba wniosków o pomoc złożonych za pośrednictwem LGR „Mòrénka” na które zostało przyznane dofinansowanie:
 - brak – 2 pkt;
 - jeden wniosek, który otrzymał dofinansowanie – 1 pkt;
 - 2 lub więcej wniosków, które otrzymały dofinansowanie – 0 pkt.
- Wnioskodawca w okresie 3 lat przed datą złożenia wniosku miał siedzibę lub miejsce stałego zameldowania lub prowadził działalność na obszarze objętym LSROR – 1 pkt.
- Wnioskodawca jest członkiem LGR „Mòrénka” i ma uregulowane składki członkowskie – 1 pkt.

10. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSROR.

Proces budowania strategii powinien być długotrwały i szeroko konsultowany społecznie. Na tym założeniu została opracowana LSROR dla obszaru LGR „Mòrénka”. Poniższa tabela przedstawia przebieg działań wdrożonych na potrzeby opracowania LSROR. W tabeli wyróżniono także działania, które prowadzone były w sposób cykliczny.

Zdarzenie	Opis	Termin i miejsce	Uczestnicy
Spotkanie inicjatywne.	Spotkanie inicjatywne mające na celu wdrożenie działań, których efektem miało być powołanie LGR oraz powstanie LSROR. Na spotkaniu powołano grupę koordynatorów.	Chojnice/grudzień 2008.	Przedstawiciele LGD Sandry Brdy, władze samorządowe gmin powiatu chojnickiego i gminy Lipnica.
Posiedzenia grupy koordynatorów.	Posiedzenia, podczas których omawiane i koordynowane były bieżące działania grupy.	Chojnice, Brusy/ styczeń 2009 – luty 2010.	Koordynatorzy działań w celu utworzenia LGR i opracowania LSROR.
I spotkanie informacyjne o inicjatywie powołania LGR – dla całego obszaru Lokalnej Grupy Rybackiej.	Spotkanie, na które zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich sektorów, w tym rybackiego z obszaru wszystkich 11 gmin, które utworzyły LGR.	Chojnice, kwiecień 2009.	Przedstawiciele władz gminnych, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele sektora rybackiego.
II spotkanie informacyjne o inicjatywie powołania LGR.	Drugie spotkanie, na które zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich sektorów, w tym rybackiego. Miało ono na celu wyłonienie dalszych osób zainteresowanych zaangażowaniem w prace nad LSROR.	Chojnice/czerwiec 2009.	Przedstawiciele władz gminnych, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele sektora rybackiego.
I warsztaty organizowane przez Stowarzyszenie Agrolinia na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.	Szkolenie informacyjne dotyczące Osi 4 PO RYBY 2007 – 2013.	Chojnice/sierpień 2009.	Przedstawiciele 3 sektorów oraz sektora rybackiego, przedstawiciele administracji państwowej.
II warsztaty organizowane przez Stowarzyszenie Agrolinia na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.	Szkolenie w zakresie zakładania stowarzyszenia ubiegającego się o status LGR, podczas którego ustalono harmonogram prac.	Brusy/sierpień 2009.	Przedstawiciele 3 sektorów oraz sektora rybackiego, przedstawiciele administracji

III warsztaty organizowane przez Stowarzyszenie Agrolinia na zlecenie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.	Szkolenie w zakresie przygotowania LSROR. Na tym spotkaniu, <u>podczas którego licznie reprezentowany był sektor rybacki opracowano analizę SWOT</u> – na podstawie przygotowanych wcześniej materiałów diagnozujących obszar. Ustalono na nim listę wspólnych dla wszystkich sektorów problemów.	Brusy/wrzesień 2009.	państwowej. Przedstawiciele 3 sektorów oraz sektora rybackiego, przedstawiciele administracji państwowej.
Zebranie założycielskie LGR „Mòrénka”.	Zebranie podczas którego przedstawiciele wszystkich sektorów utworzyli Stowarzyszenie.	Chojnice/wrzesień 2009.	Członkowie założyciele.
Walne Zebranie Członków.	Zebranie podczas wybrany został Komitet.	Chojnice/grudzień 2009.	Członkowie LGR.
Konsultacje LSROR – ankiety i karty projektów.	Opracowywanie ankiet, które posłużyły do m.in. określenia podziału środków w budżecie zawartym w LSROR poprzez wskazanie w nich największego zapotrzebowania na konkretne działania.	Od sierpnia 2009/siedziba LGR.	Wszystkie zainteresowane podmioty.
Konsultacje LSROR.	wyłożenie projektu strategii do wglądu dla społeczności lokalnej i przesłanie Członkom stowarzyszenia do zaopiniowania.	Styczeń/luty 2010.	Wszystkie zainteresowane podmioty.

11. Planowane działania LGR związane z wdrażaniem LSROR, w tym podanie terminów konkursów na wybór operacji do realizacji, w ramach wdrażania LSROR.

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich opracowana przez Wdzydzko - Charzykowską Lokalną Grupę Rybacką „Mòrénka” jest dokumentem zawierającym ambitny program zdynamizowania procesu rozwoju jedenastu gmin leżących w „Sercu Kaszub”. Program będzie wdrażany według podejścia oddolnego, co stawia szczególne wymagania przed LGR „Mòrénka” jako podmiotem odpowiedzialnym za osiągnięcie zakładanych celów programu i przyjętych wskaźników jego realizacji.

Osiągnięcie sukcesu we wdrażaniu LSROR jest uwarunkowane aktywnością i kreatywnością lokalnej społeczności. Strategia zawiera wizję rozwoju, która będzie wdrażana nie w sposób dyrektywny, lecz poprzez przekonanie jak największej liczby mieszkańców obszaru, działających tu podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych i instytucji publicznych, że warto swoje własne plany i działania dostosować i realizować w ramach tej koncepcji. LSROR jest więc propozycją, która ma szansę urzeczywistnienia tylko wtedy, gdy społeczność obszaru aktywnie włączy się w jej realizację.

Kluczem do efektywnego wdrażania LSROR jest zatem dotarcie do świadomości społeczności lokalnej. Tę tezę potwierdzają doświadczenia już realizowanego podejścia Leader w ramach osi 4 PROW, gdzie pozytywne efekty zależą od skuteczności działań podejmowanych w sferze informacji, motywowania i inspirowania mieszkańców.

Czerpiąc z tych doświadczeń, Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka” w przypadku wybrania jej do realizacji LSROR podejmie intensywne działania mające na celu zachęcenie jak największej części społeczności lokalnej do współdziałania przy wdrażaniu strategii. Aby takie działania podjąć, niezbędne jest osiągnięcie wysokiej sprawności

instytucjonalnej oraz zbudowanie odpowiedniego potencjału administracyjnego, dlatego w pierwszej kolejności wysiłek LGR będzie skierowany na podniesienie kompetencji zarządczych osób pełniących funkcje w organach stowarzyszenia oraz na utworzenie biura i zatrudnienie w nim personelu o wysokich kwalifikacjach. To zadanie wymaga środków finansowych, które stowarzyszenie już na ten cel zgromadziło ze składek członkowskich, przede wszystkim składek płaconych przez gminy będące członkami stowarzyszenia.

Utworzenie biura pozwoli na podejmowanie szerokiej palety działań niezbędnych dla efektywnego wdrażania LSROR, które opisano poniżej.

- Utworzenie strony internetowej Wdzydzko-Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”. Duży odsetek mieszkańców obszaru ma dostęp do Internetu, dlatego strona internetowa będzie stanowić dobry sposób upowszechniania informacji na temat wdrażania strategii. Projektowana strona internetowa Stowarzyszenia będzie zawierać aktualności, dokumenty, sprawozdania i raporty z działania LGR, a także forum dyskusyjne. Na stronie internetowej będą ukazywać się ogłoszenia o naborze wniosków, wzory wniosków wraz z instrukcjami ich sporządzenia, wykazy złożonych wniosków, wykazy wniosków wybranych przez LGR do dofinansowania oraz wszystkie decyzje podjęte przez Komitet. Mieszkańcy obszaru będą mogli poprzez Internet zadawać pytania i uzyskać wyjaśnienia dotyczące wdrażania LSROR, możliwości i warunków uzyskania pomocy na realizację operacji itp. Odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania będą dostępne dla wszystkich użytkowników strony internetowej.
- Przeprowadzenie spotkań informacyjno-szkoleniowych, których celem będzie zapoznanie mieszkańców z treścią LSROR oraz możliwościami i warunkami uzyskania pomocy na realizację operacji. Akcja informacyjna będzie nasiloną w okresie po wyborze LGR do realizacji LSROR, a także przed i w trakcie każdego naboru wniosków. Spotkania będą prowadzone w sposób zachęcający uczestników do udziału w procesie wdrażania LSROR, w szczególności poprzez przygotowanie wniosków o pomoc na operacje, które mogą być dofinansowane

w ramach LSROR. Aby umożliwić przygotowanie wniosku dość licznej grupie osób nie mających doświadczenia w tym zakresie, Wdzydzko - Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „Mòrénka” będzie organizować szkolenia i warsztaty umożliwiające nabycie potrzebnej wiedzy.

- Wydawanie i dystrybucja materiałów zawierających informacje na temat działalności LGR i wdrażania LSROR. Materiały będą wydawane w miarę potrzeby, co najmniej raz do roku i będą zawierać informacje (w tym finansowe) o działalności LGR, zapowiedzi naboru wniosków oraz informacje o wynikach przeprowadzonych naborów, a także inne wiadomości o realizacji strategii.
- Publikacja ogłoszeń w urzędach gmin. Tablice ogłoszeń w urzędach gmin są tradycyjnym sposobem informowania mieszkańców. Ten sposób informowania będzie stosowany w szczególności przy każdym naborze wniosków. W ogłoszeniach będą podawane informacje o możliwościach i warunkach uzyskania pomocy oraz o pomocy udzielanej przez LGR w zakresie przygotowania wniosku.
- Prowadzenie punktów konsultacyjno-doradczych. W gminach należących do LGR w okresie naboru wniosków będą uruchamiane punkty konsultacyjno-doradcze, w których zainteresowani będą mogli otrzymać szczegółowe informacje i wyjaśnienia dotyczące możliwości i zasad uzyskania pomocy na realizację operacji. Osoby i organizacje mające małe doświadczenie w przygotowania wniosku będą mogły uzyskać bezpłatną pomoc w zaprojektowaniu operacji lub sporządzeniu wniosku.
- Do informowania społeczności lokalnej na temat działalności LGR i wdrażania LSROR będzie wykorzystywana prasa lokalna, ciesząca się dużą poczytnością wśród mieszkańców naszego obszaru, a także osoby opiniotwórcze, które w społecznościach wiejskich mają duży wpływ na kształtowanie poglądów i postaw mieszkańców.

Do kategorii osób opiniotwórczych w lokalnej społeczności można zaliczyć wielu członków Wdzydzko - Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”, których entuzjazm i wysokie zaangażowanie jest bezcennym kapitałem Stowarzyszenia. Aby go nie

utracić będą podejmowane działania integracyjne, mające formę spotkań budujących głębsze relacje i więzi między członkami Stowarzyszenia.

Wszystkie informacje upowszechniane przez Stowarzyszenie będą zawierać zaproszenie dla mieszkańców obszaru do bezpośredniego kontaktu z biurem LGR. W godzinach pracy biura zainteresowani będą mogli otrzymać informacje i wyjaśnienia dotyczące działalności LGR, a także uzyskać wgląd w materiały dokumentujące działalność LGR, w tym protokoły z posiedzeń zarządu i posiedzeń organu decyzyjnego. Biuro LGR będzie także przyjmować wnioski i postulaty składane przez mieszkańców dotyczące wdrażania LSROR. Wnioski będzie można także przesać do LGR listownie i pocztą elektroniczną.

Wszystkie opisane wyżej działania, aczkolwiek niezwykle ważne, stanowią przygotowanie do głównej formy realizacji LSROR, jaką jest prowadzenie naboru wniosków i wybór operacji do finansowania. Planowane terminy naborów przedstawiono poniżej oraz w załączniku 9 do wniosku o wybór Wdzydzko - Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” do realizacji LSROR. Harmonogram przewiduje cztery rodzaje konkursów:

- na wybór operacji przyczyniających się do wzmocnienia konkurencyjności i utrzymania atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa;
- na wybór operacji przyczyniających się do restrukturyzacji i reorientacji działalności gospodarczej oraz dywersyfikacji zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem;
- na wybór operacji przyczyniających się do podnoszenia wartości produktów rybactwa i rozwoju usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa;
- na wybór operacji przyczyniających się do ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracania potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej.

W każdym konkursie zostanie określony limit dostępnych środków finansowych na operacje realizowane przez podmioty społeczne i gospodarcze oraz limit środków na operacje realizowane przez podmioty publiczne, dzięki czemu będzie możliwa kontrola wydatkowania środków z budżetu LSROR zgodnie z przyjętym podziałem, przedstawionym w rozdziale 7. Takie postępowanie daje gwarancję spełnienia wymogu określonego w § 1 pkt 6 podpunkt c rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać lokalna strategia rozwoju obszarów rybackich, kryteriów wyboru lokalnej grupy rybackiej do realizacji tej strategii oraz wymagań, jakim powinna odpowiadać umowa dotycząca warunków i sposobu realizacji tej strategii w ramach programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”.

Harmonogram naborów tworzonego ze świadomością, że w ramach LSROR będą realizowane stosunkowo duże inwestycje, w tym inwestycje hydrotechniczne, które ze względu na obowiązujące przepisy (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawa prawo wodne, ustawa prawo budowlane) wymagają długiego okresu przygotowawczego na sporządzenie koniecznych analiz, studiów i projektów oraz uzyskanie wymaganych uzgodnień i zezwoleń. Biorąc to pod uwagę nabory wniosków będą przeprowadzane najszybciej, jak to tylko będzie możliwe, aby wnioskodawcy operacji wybranych do finansowania mieli dość czasu na ich realizację. Biorąc pod uwagę termin składania wniosków o wybór stowarzyszenia do realizacji LSROR oraz okres potrzebny na ocenę złożonych wniosków i wybór lokalnych grup rybackich, podpisanie umowy na realizację LSROR i na utworzenie biura – najwcześniejszym realnym terminem przeprowadzenia naboru wniosków przez Stowarzyszenie jest początek 2011 roku. Taki też termin przyjęto w harmonogramie konkursów. Kolejne nabory będą przeprowadzone w 2. półroczu 2011 roku oraz w pierwszym półroczu 2012 roku. Po raz ostatni konkursy będą przeprowadzone w pierwszym półroczu 2014 roku, co pozwoli maksymalnie wykorzystać środki na realizację LSROR.

Harmonogram konkursów na wybór operacji do realizacji w ramach wdrażania LSROR.

Lp.	Środek 4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa, w tym:	2010		2011		2012		2013		2014		2015	
		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały		kwartały	
		I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV	I - II	III - IV
1	Wzmocnienie konkurencyjności i utrzymaniu atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa.			X	X	X					X		
2	Restrukturyzacja i reorientacja działalności gospodarczej oraz dywersyfikacja zatrudnienia osób mających pracę związaną z sektorem rybactwa w drodze tworzenia dodatkowych miejsc pracy poza tym sektorem.			X	X	X			X		X		
3	Podnoszenie wartości produktów rybactwa, rozwój usług na rzecz społeczności zamieszkującej obszary zależne od rybactwa.			X	X	X			X		X		
4	Ochrona środowiska i dziedzictwa przyrodniczego na obszarach zależnych od rybactwa w celu utrzymania jego atrakcyjności oraz przywracanie potencjału produkcyjnego sektora rybactwa w przypadku jego zniszczenia w wyniku klęski żywiołowej lub przemysłowej.			X	X	X					X		

12. Zasady i sposób dokonywania oceny własnej funkcjonowania LGR, w tym wskazanie:

- 1) elementów podlegających ocenie;
- 2) kryteriów, według których będzie przeprowadzana ocena realizacji LSROR i funkcjonowania LGR;
- 3) czasu, okresu i sposobu dokonywania pomiaru, w tym za pomocą ankiet, statystyk lub rejestrów.

Ważnym zadaniem Zarządu LGR, pracowników i osób zaangażowanych we wdrażanie LSROR i funkcjonowanie LGR będzie systematyczna ewaluacja działalności. Działanie to stanowi ważny element towarzyszący realizacji LSROR, w dużym stopniu powiązany z procesem usprawniania dotychczasowych działań.

Ewaluacja będzie dokonywana w okresach rocznych, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego. Będzie ona wykonywana przy wykorzystaniu kadr LGR „Mòrénka”, jednak w przypadku, gdy zajdzie potrzeba przeprowadzenia badań wymagających profesjonalnego przygotowania, część zadań związanych z ewaluacją Zarząd będzie mógł zlecić do wykonania ekspertom zewnętrznym.

Ewaluacja przede wszystkim będzie dotyczyć efektywności działań LGR związanych z wdrażaniem LSROR. Elementy podlegające ocenie to przede wszystkim:

- bieżące funkcjonowanie biura i kadr LGR, w tym m.in. sprawowanie bieżącej obsługi naborów w ramach LSROR,
- stopnia realizacji przedsięwzięć planowanych w ramach LSR (ilość i rodzaj zrealizowanych operacji w stosunku do planów oraz ilość wydatkowanych środków w stosunku do planu),
- wpływu zrealizowanych operacji na osiągnięcie przyjętych • celów ogólnych i celów szczegółowych strategii,
- adekwatność stosowanych kryteriów wyboru operacji w stosunku do zakładanych celów strategii.

W zakresie oceny realizacji LSROR i funkcjonowania LGR zastosowane zostaną następujące kryteria:

- ilość przeprowadzonych naborów w stosunku do planu założonego w LSROR,
- prawidłowość stosowania procedur naborów określonych w dokumentach LGR,
- efektywność stosowanych procedur – na podstawie skutecznie ocenionych wniosków oraz odwołań od decyzji Komitetu,
- ilość działań informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów,
- ilość oraz skuteczność działań podjętych w celu popularyzacji (działań promocyjnych) działalności LGR oraz wdrażania Osi 4. PO RYBY 2007 – 2013,
- ilość działań podjętych w celu wymiany doświadczeń i transferu dobrych praktyk w ramach środka 4.2. Osi 4. PO RYBY 2007 – 2013.

Jak wskazano wcześniej główna ocena działalności będzie dokonywana w okresach rocznych, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego. Natomiast ocena elementów podlegających ocenie przy zastosowaniu kryteriów będzie przeprowadzana cyklicznie - zostanie dostosowana do posiedzeń Zarządu i Komitetu. Efektem głównej, co rocznej działalności będzie przygotowany przez Zarząd raport z ewaluacji, zawierający wnioski i rekomendacje dotyczące poprawy działalności LGR. Będzie on przedmiotem debaty podczas Walnego Zebrania Członków. Zgodnie z zasadą jawności działania LGR „Mòrénka” będzie on także dostępny dla członków LGR i osób zainteresowanych.

Dokumenty stosowane w procesie oceny LGR to:

- Raport roczny z funkcjonowania LGR i wdrażania LSROR, zawierający dane statystyczne z okresu podlegającego ocenie.
- Rejestr informacji udzielanych potencjalnym beneficjentom.
- Ankiety dotyczące oceny LGR i wdrażania LSROR, które zostaną przekazane podczas Walnego Zebrania Członków LGR „Mòrénka” po prezentacji raportu rocznego. Na podstawie uwag w nich zawartych zostanie dokonana korekta działań, co do których mogą pojawić się zastrzeżenia.

13. Spójność LSROR z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji na obszarze objętym LSROR w ramach innych programów i strategii.

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Rybackich wykazuje powiązania z wieloma innymi dokumentami planistycznymi. Powiązania i związki zachodzące pomiędzy celami LSROR oraz celami, środkami i rodzajami operacji innych programów są opisane poniżej w formie zestawienia tabelarycznego.

Stosownie do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego działalność EFR oraz operacje, które pomogą on finansować, „powinny być zgodne z innymi politykami wspólnoty oraz z prawodawstwem wspólnotowym”, a „proces programowania powinien zapewniać koordynację EFR z innymi funduszami przeznaczonymi na wsparcie zrównoważonego rozwoju oraz funduszami strukturalnymi i innymi funduszami wspólnotowymi”.

Na poziomie lokalnym działania i operacje planowane do realizacji na obszarze LGR są zbieżne z działaniami i operacjami planowanymi do realizacji w ramach Programu Leader i zgodne z celami dokumentów strategicznych na poziomie Europy, kraju, regionu i samorządów lokalnych.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Sandry Brdy” obejmuje obszar pięciu gmin, tj. gmin Brusy, Chojnice, Czersk, Konarzyny, Lipnica. Realizacja LSR przyczyni się do podniesienia poziomu życia oraz aktywności społeczności lokalnej na obszarze objętym działaniem LGD „Sandry Brdy”. Wszystkie wymienione gminy należą również do obszaru działania do Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”.

Lokalna Strategia Rozwoju (LSR) LGD „Sandry Brdy”:	LSROR dla Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”:
Cel ogólny 1. Waloryzacja cennych zasobów obszaru	Cel ogólny 1. Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby
Cele szczegółowe	Cele szczegółowe
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury turystycznej • Rewitalizacja obiektów zabytkowych w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej obszaru • Rozwój działalności gospodarczej opartej o wykorzystanie lokalnych zasobów • Zwiększenie jakości i różnorodności usług związanych z obsługą ruchu turystycznego • Zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego oraz jego szersze wykorzystanie w tworzeniu oferty turystycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej • Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru • Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim
Cel ogólny 2. Poprawa warunków życia na obszarach wiejskich	Cel ogólny 1. Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby
Cele szczegółowe:	Cele szczegółowe:
<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu obiektów pełniących funkcje społeczno-kulturalne • Zwiększenie liczby obiektów umożliwiających uprawianie sportów i rekreację • Upowszechnienie aktywnych form spędzania czasu wolnego • Poprawa estetyki miejscowości 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej • Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru • Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim

Lokalna Grupa Działania „Stolem” obejmuje obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju z terenu 6 gmin: Dziemiany; Karsin; Kościerzyna; Lipusz; Nowa Karczma; Wszystkie wymienione gminy należą również do obszaru działania do Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”.

Lokalna Strategia Rozwoju LGD „Stolem”:	LSROR dla Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”
Cel ogólny 1 Tworzenie pozarolniczych źródeł dochodu	Cel ogólny 1 1.Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby
Cele szczegółowe:	Cele szczegółowe:
1.1 Rozwój usług turystycznych 1.2 Promocja produktów regionalnych 1.3 Rozwój przedsiębiorczości pozarolniczej 1.4 Podnoszenie kwalifikacji przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych	1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej 1.3 Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim
Cel ogólny 2 Poprawa jakości życia mieszkańców	Cel ogólny 2 1.Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby
Cele szczegółowe:	Cele szczegółowe:
2.1 Rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo – rekreacyjnej 2.2 Rozszerzenie oferty społeczno – kulturalnej dla mieszkańców 2.3 Wyrównanie szans edukacyjnych pomiędzy obszarami wiejskimi a miastami w zakresie nauczania przedmiotów ścisłych i Informatyki	1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej 1.2 Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru 1.3 Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim

LSROR wpisuje się również w następujące cele szczegółowe RPO dla województwa pomorskiego na lata 2007-2013, tj.: Cel 1 Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców; Cel 3 Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej; Cel 4 Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym. RPO Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 w ramach Osi Priorytetowej 9 Lokalna infrastruktura społeczna i inicjatywy obywatelskie wyznaczono kierunek wsparcia 3.3 Lokalne inicjatywy obywatelskie ukierunkowany na realizację przedsięwzięć na obszarze gmin wiejskich, miejsko-wiejskich oraz miast do 5 tys. mieszkańców. Wspierane projekty powinny być wdrażane w oparciu o lokalne partnerstwa obejmujące organizacje pozarządowe, inne organizacje, związki społeczne i gospodarcze oraz lokalne władze publiczne.

Powiązania LSROR z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Pomorskiego.

RPO WP	LSROR dla Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka”
<p>Priorytet 1 – Działanie 1.1.1. Mikroprzedsiębiorstwa W ramach Podziałania realizowane będą przedsięwzięcia, które przyczynią się do podniesienia zdolności inwestycyjnych mikroprzedsiębiorstw poprzez dofinansowanie m.in. przedsięwzięć inwestycyjnych zlokalizowanych na terenie województwa pomorskiego.</p>	<p>Cel ogólny: 1. Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby Cele szczegółowe: 1.3 Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim</p>
<p>Priorytet 6 – Działanie 6.1 Infrastruktura wzmacniająca potencjał turystyczny Wspierane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na zrównoważone wykorzystanie potencjału turystycznego regionu poprzez tworzenie warunków dla poprawy jakości, dywersyfikacji i zwiększenia dostępności usług turystycznych i około turystycznych.</p>	<p>1.2 Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru 1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p>
<p>Priorytet 6 – Działanie 6.2 Promocja i informacja turystyczna Realizowane będą przedsięwzięcia nastawione na rozwój regionalnego systemu informacji turystycznej, a także na rozwój systemu monitoringu rynku turystycznego.</p>	<p>1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p>
<p>Priorytet 6 – Działanie 6.3 Regionalne dziedzictwo kulturowe o potencjale turystycznym Wsparcie w zakresie regionalnego dziedzictwa kulturowego o potencjale turystycznym będzie ukierunkowane na wzbogacenie i podniesienie jakości oferty turystycznej województwa poprzez pełniejsze wykorzystanie potencjału obiektów dziedzictwa kulturowego oznaczeniu regionalnym.</p>	<p>1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p>
<p>Priorytet 6 – Działanie 6.4 Wspieranie i zachowanie walorów przyrodniczych W zakresie wspierania i zachowania walorów przyrodniczych realizowane będą przedsięwzięcia ukierunkowane na zrównoważone wykorzystanie obszarów cennych przyrodniczo i atrakcyjnych turystycznie (m.in. obszary sieci Natura 2000, parki narodowe, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu).</p>	<p>1.2 Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska naturalnego oraz promocji obszaru</p>
<p>Priorytet 8 – 8.1.2 Lokalna infrastruktura wspierająca rozwój gospodarczy Realizowane będą m.in. projekty dotyczące budowy i rozbudowy lokalnej ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej, a także tworzenia i rozwijania podregionalnych i lokalnych systemów promocji i informacji turystycznej. Możliwa jest również budowa, przebudowa i modernizacja turystycznych linii kolejowych. Wspierana będzie renowacja, rewaloryzacja, konserwacja, modernizacja i adaptacja budynków znaczeniu historycznym,</p>	<p>1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p>

także pod kątem nadania im nowych funkcji.	
<p>Priorytet 9 – 9.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna, sportowa i kultury</p> <p>W ramach Działania realizowane będą przedsięwzięcia zmierzające do lepszego wyposażenia obszarów uprawnionych, w szczególności słabych strukturalnie, w niezbędną lokalną infrastrukturę edukacyjną (w tym przedszkolną), sportową i kultury. Projekty powinny prowadzić do poprawy jakości, zakresu i dostępności lokalnej infrastruktury społecznej, przede wszystkim poprzez jej modernizację i podniesienie poziomu wyposażenia.</p> <p>Wspierane będą projekty w zakresie lokalnej infrastruktury edukacyjnej (na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym i ponad gimnazjalnym). Wspierana będzie także przebudowa, rozbudowa i wyposażenie obiektów infrastruktury edukacyjnej lub placówek kultury w związku z rozszerzeniem ich funkcji o edukację przedszkolną.</p>	<p>1.1Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p>

Powiązania LSROR ze Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

Strategia Rozwoju Wojewódzkiego Pomorskiego	LSROR dla Lokalnej Grupy Rybackiej „Morénka”
<p><u>Priorytet I: Konkurencyjność</u></p> <p>Cel strategiczny 1, kierunek 4: tworzenie warunków organizacyjnych, administracyjnych, prawnych i finansowych dla powstawania skupisk współpracujących przedsiębiorstw (grup branżowych i klastrów);</p> <p>Cel strategiczny 2, kierunek 2: zwiększanie różnorodności kierunków kształcenia, wspieranie innowacyjnych form kształcenia oraz kształcenia ustawicznego;</p> <p>Cel strategiczny 3, kierunek 3: wspieranie rozwoju oferty specyficznych dla regionu produktów rzemiosła, w szczególności w oparciu o wykorzystanie zasobów naturalnych województwa;</p> <p>Cel strategiczny 3, kierunek 10: kreowanie i wspieranie rozwoju regionalnych i tradycyjnych produktów żywnościowych oraz innych marek regionalnych;</p> <p>Cel strategiczny 3, kierunek 11: ochrona dziedzictwa historycznego, kulturowego i przyrodniczego, sprzyjająca jego racjonalnemu wykorzystaniu w rozwoju społeczno-gospodarczym, w tym m.in. wspieraniu rozwoju tradycyjnych przemysłów kultury oraz regionalnych produktów turystycznych;</p> <p>Cel strategiczny 3, kierunek 12: budowa i modernizacja infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, podnoszenie jakości usług turystycznych, poszerzanie partnerstwa i współpracy w turystyce oraz rozwój zintegrowanego systemu promocji i informacji turystycznej;</p>	<p>Cel ogólny</p> <p>1. Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby</p> <p>Cele szczegółowe</p> <p>1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej</p> <p>1.2 Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska Naturalnego oraz promocji obszaru</p> <p>1.3 Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim</p>

Powiązania LSROR ze Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Pomorskim na lata 2004 – 2013.

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Pomorskim	LSROR dla Lokalnej Grupy Rybackiej „Morénka”
Cel 1.1. Współpraca pomiędzy samorządem, branżą turystyczną i organizacjami pozarządowymi poprzez rozwiązania instytucjonalne i pozainstytucjonalne;	Cel ogólny 1. Rozwój społeczno – gospodarczy obszaru w oparciu o jego zasoby Cele szczegółowe 1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej 1.2 Wsparcie inicjatyw służących zachowaniu i poprawie środowiska Naturalnego oraz promocji obszaru
Cel 2.6. Rozwój funkcji turystycznych małych portów i przystani, w tym marin;	Cele szczegółowe 1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej
Cel 2.8. Rozwój bazy gastronomicznej, w tym opartej na kuchni regionalnej i ofercie specjalistycznej;	1.3 Wsparcie i rozwój podmiotów gospodarczych, w tym także poprzez dywersyfikację działalności gospodarstw i osób zatrudnionych w sektorze rybackim
Cel 2.9. Rozwój bazy noclegowej zgodnie ze standardami europejskimi i obowiązującą klasyfikacją i kategoryzacją;	1.1 Rozwój infrastruktury służącej podniesieniu atrakcyjności obszaru, w tym głównie turystycznej

Pozostałe powiązania z dokumentami strategicznymi.

Jednym z podstawowych priorytetów „Strategii rozwoju województwa pomorskiego” jest kreowanie wysokiej jakości życia poprzez: racjonalne gospodarowanie zasobami natury, poprawę warunków ekologicznych oraz poprawę efektywności ochrony przyrody i krajobrazu. Jest to tym ważniejsze, że województwo pomorskie charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, a powierzchnia obszarów prawnie chronionych wynosi tu ok. 600 000 ha, co stanowi 33% ogólnej powierzchni. Wojewódzki Ekologiczny System Obszarów Chronionych stanowią 2 parki narodowe (Słowiński Park Narodowy i Park Narodowy Bory Tucholskie), 9 parków krajobrazowych, 119 rezerwatów, 45 obszarów chronionego krajobrazu oraz szereg obiektów ochrony indywidualnej (2772 pomniki przyrody, 7 stanowisk dokumentacyjnych i 533 użytki ekologiczne).

Program ochrony środowiska. Zachowanie bogactwa flory i fauny oraz unikalnych krajobrazów uzależnione jest od wszystkich działań podejmowanych w zakresie ochrony przyrody. Dlatego tak ważna jest realizacja celów uchwalonego w 2003 r. „Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”. Podstawowe cele Programu w zakresie ochrony przyrody to: realizacja zobowiązań Konwencji o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego, Konwencji o ochronie różnorodności biologicznej, ochrona gatunków dzikiej flory i fauny zgodnie z postanowieniami Konwencji Waszyngtońskiej, tworzenie i powiększanie sieci obszarów chronionych, w tym zapewnienie spójności ekologicznej województwa oraz wdrożenie systemu NATURA 2000.

W województwie pomorskim przyjęto również szereg zobowiązań wynikających ze współpracy z krajami Regionu Morza Bałtyckiego (np. w ramach Programu „VASAB 2010 - Wizja i strategię wokół Bałtyku 2010”). Aby w pełni wywiązać się z przyjętych celów w województwie podjęto współpracę z województwami sąsiednimi - szczególnie w zakresie działań związanych z poprawą stanu czystości wód Wisły i Zalewu Wiślanego, ochrony zlewni rzeki Brdy, zabezpieczenia przed powodzią Żuław Wiślanych oraz wdrażania systemu NATURA 2000 i europejskiej sieci obszarów chronionych regionu Morza Bałtyckiego.

14. Określenie zasad postępowania uniemożliwiających nakładanie się pomocy w przypadku, gdy LGR planuje realizację operacji i działań w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

W sytuacji, gdy cała uwaga zarządu i członków Wdzydzko - Charzykowskiej Lokalnej Grupy Rybackiej „Mòrénka” skupia się na dobrym przygotowaniu do udziału we wdrażaniu osi priorytetowej 4 programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” trudno udzielić jednoznacznej deklaracji dotyczącej planów Stowarzyszenia w zakresie realizacji operacji i działań w ramach innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Na pewno w okresie kilku lub nawet kilkunastu miesięcy po wyborze Stowarzyszenia do realizacji LSROR takie działania nie będą podejmowane, gdyż mogłyby utrudnić osiągnięcie podstawowego celu Stowarzyszenia, jakim jest sprawne i efektywne wdrażanie LSROR. Nie można jednak wykluczyć, że w późniejszym okresie, o ile okoliczności będą temu sprzyjać, Stowarzyszenie podejmie realizację projektów uzupełniających i wzbogacających jego podstawową działalność.

W takim przypadku, aby uniknąć możliwości nakładania się pomocy uzyskanej w ramach osi 4 programu operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013” z pomocą uzyskaną i innych programów, LGR będzie stosować niżej opisane mechanizmy zabezpieczające.

- wszystkie faktury, rachunki i inne dokumenty poświadczające poniesienie kosztów, które Stowarzyszenie będzie przedstawiać do refundacji ze środków publicznych będą opisane w sposób jednoznacznie określający w ramach jakiej

umowy o przyznaniu pomocy i z jakiego programu ten koszt ma być refundowany. W przypadku, gdy dany koszt ma być refundowany z dwóch lub więcej programów, w opisie zostanie określona kwota refundacji z każdego programu wraz z uzasadnieniem przyjętego sposobu podziału kosztu między poszczególne programy;

- w przypadku, gdy Stowarzyszenie otrzyma refundację poniesionego kosztu, faktura, rachunek lub inny dokument dotyczący poniesienia tego kosztu zostanie opisany klauzulą „Zrefundowano w dniu w ramach umowy nr w kwocie”;
- sposób księgowania kosztów ponoszonych przez Stowarzyszenie będzie umożliwiał określenie operacji, w ramach której ten koszt został poniesiony oraz wskazywał program lub innego źródło, z którego ten koszt będzie finansowany. Używany przez Stowarzyszenie program księgowy zagwarantuje możliwość szybkiego sporządzania zastawień i raportów finansowych dotyczących poszczególnych operacji realizowanych przez Stowarzyszenie;
- do obsługi każdego projektu/operacji realizowanej przez LGR z pomocą środków uzyskanych z programów finansowanych ze środków krajowych lub środków Unii Europejskiej zostanie otwarty odrębny rachunek bankowy;

Umowy o pracę, umowy o dzieło i umowy zlecenia zawierane przez LGR będą sporządzane w sposób respektujący następujące zasady:

- opis zadań i obowiązków będzie wskazywał, na rzecz jakich projektów/operacji realizowanych przez LGR będą wykonywane poszczególne zadania i obowiązki określone w umowie. W umowach o pracę i umowach zlecenia będzie także podany czas pracy osoby zatrudnionej przeznaczony na wykonanie zadań i obowiązków w ramach poszczególnych projektów/operacji, których ta umowa dotyczy. Łączny wymiar czasu pracy nie może przekroczyć wielkości maksymalnych dopuszczonych w Kodeksie Pracy;
- w umowie będzie wskazane źródło finansowania wynagrodzenia. W przypadku finansowania wynagrodzenia z kilku różnych źródeł, wynagrodzenie zostanie

określone w rozbiciu na kwoty pochodzące z poszczególnych projektów/operacji, których ta umowa dotyczy;

- osoby, których wynagrodzenie będzie finansowane z różnych źródeł będą zobowiązane prowadzić karty pracy, w których będzie odnotowywany czas pracy poświęcony na wykonywanie zadań i obowiązków w ramach poszczególnych projektów/operacji;

W przypadku kosztów funkcjonowania Stowarzyszenia, które będą refundowane z dwóch lub więcej programów, będą stosowane następujące zasady rozdziału kosztów pomiędzy poszczególne programy:

- w odniesieniu do wynagrodzeń pracowniczych – proporcjonalnie do czasu pracy przeznaczonego przez pracownika na wykonanie zadań i obowiązków w ramach poszczególnych projektów/operacji, w oparciu o dane zawarte w karcie pracy prowadzonej przez danego pracownika;
- w odniesieniu do kosztów materiałowych, które można jednoznacznie przyporządkować do określonego projektu/operacji – zgodnie z kosztem materiałów faktycznie zużytych na realizację poszczególnych projektów/operacji, w oparciu o wykaz materiałów zużytych na realizację danego projektu/operacji;
- w odniesieniu do kosztów stałych funkcjonowania biura, które trudno jednoznacznie przyporządkować do określonego projektu/operacji (np. czynsz i opłaty za media, materiały biurowe ogólnego użytku, serwisowanie sprzętu biurowego, opłaty pocztowe i telekomunikacyjne, opłaty za Internet, delegacje i przejazdy dotyczące spraw biurowych) – koszt poniesiony w przyjętym okresie rozliczeniowym (miesięcznym lub kwartalnym) będzie rozdzielany proporcjonalnie do łącznego czasu pracy wszystkich pracowników biura w tym okresie rozliczeniowym, przeznaczonego na wykonanie zadań i obowiązków w ramach poszczególnych projektów/operacji.

Aby zniwelować ryzyko, że LGR „Mòrénka” wybierze do finansowania operacje, która jednocześnie korzysta z dofinansowania z innych środków publicznych, wnioskodawcy wraz z wnioskiem będą musieli złożyć oświadczenie, że nie uzyskali i nie starają się o uzyskanie

dofinansowania z innych środków publicznych na realizację operacji objętej tym wnioskiem, z wyłączeniem przypadków, gdy operacja będzie współfinansowana z dochodów jednostek samorządu terytorialnego stanowiących dochody własne lub subwencję ogólną.

Dodatkowo, aby uniknąć opisanego wyżej ryzyka, biuro Stowarzyszenia będzie każdorazowo sprawdzać, czy wnioski złożone na konkurs nie figurują na liście beneficjentów Funduszy Europejskich, publikowanej na stronie internetowej: www.funduszeuropejskie.gov.pl na podstawie danych pochodzących z bazy Krajowego Systemu Informatycznego SIMIK.

Obecnie działalność Stowarzyszenia opiera się wyłącznie na pracy społecznej członków. Stowarzyszenie na ten moment nie zatrudnia pracowników. W przypadku wybrania LGR „Mòrénka” do realizacji LSROR planuje się utworzyć biuro wraz z filią (jest to konieczne ze względu na wielkość obszaru – 1/5 obszaru woj. pomorskiego) i zatrudnić w nim około 7 osób na umowę o pracę lub inne umowy cywilnoprawne.

Informacje na temat planowanego zatrudnienia pracowników są przedstawione w tabeli zamieszczonej poniżej.

Lp.	Przewidywane stanowiska	Planowana data zatrudnienia	Przewidywany wymiar czasu pracy (lub rodzaj umowy)	Obowiązki pracownika	Program, z którym związany jest dany obowiązek	Przewidywany czas pracy, który dany pracownik będzie poświęcał na realizację danego obowiązku
1.	Kierownik Biura	1 września 2010	Pełny etat (40 h / tydzień)	- zarządzanie biurem LGR i nadzór nad pracą zespołu pracowników, - wykonywanie decyzji organów statutowych LGR - sprawozdawczość i finanse LGR - kontakty z instytucją zarządzającą i instytucją pośredniczącą - udział w spotkaniach, szkoleniach, konferencjach dotyczących wdrażania osi 4 - prowadzenie spraw kadrowych LGR	PO RYBY 2007 - 2013	- 15 h / tydzień - 5 h / tydzień - 7 h / tydzień - 4 h / tydzień - 4 h / tydzień - 2 h / tydzień 3 h / tydzień
2.	Pracownik ds. obsługi sekretariatu	1 października 2010	40 h / tydzień (pełny etat)	- prowadzenie sekretariatu - archiwizacja dokumentów - obsługa organów LGR	PO RYBY 2007- 2013	- 16 h / tydzień - 8 h / tydzień - 16 h / tydzień
3.	Specjalista ds.	15	40 h / tydzień	- planowanie i realizacja działań		- 20 h / tydzień

	aktywizacji i promocji	października 2010	(pełny etat)	związanych z nabywaniem umiejętności, aktywizacją mieszkańców i promocją LGR - planowanie i realizacja działań informacyjno-promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSROR, działalności LGR oraz celów i zasad wdrażania LSROR		- 20 h / tydzień
4.	Specjalista ds. aktywizacji i promocji	15 października 2010	40 h / tydzień (pełny etat)	- planowanie i realizacja działań związanych z nabywaniem umiejętności, aktywizacją mieszkańców i promocją LGR - planowanie i realizacja działań informacyjno-promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSROR, działalności LGR oraz celów i zasad wdrażania LSROR	PO RYBY 2007-2013	- 18 h / tydzień - 10 h / tydzień - 12 h / tydzień
5.	Specjalista ds. projektów	15 października 2010	40 h / tydzień (pełny etat)	- realizacja działań informacyjno-doradczych skierowanych do potencjalnych Wnioskodawców - przygotowanie i realizacja projektów współpracy - realizacja działań związanych z nabywaniem umiejętności i aktywizacją mieszkańców oraz z promocją LGR	PO RYBY 2007-2013	- 18 h / tydzień - 10 h / tydzień - 12 h / tydzień
6.	Specjalista ds. projektów	15 października 2010	40 h / tydzień (pełny etat)	- realizacja działań informacyjno-doradczych skierowanych do potencjalnych Wnioskodawców - przygotowanie i realizacja projektów współpracy - realizacja działań związanych z nabywaniem umiejętności i aktywizacją mieszkańców oraz z promocją LGR	PO RYBY 2007-2013	- 18 h / tydzień - 10 h / tydzień - 12 h / tydzień
7.	Specjalista ds. projektów	15 października 2010	40 h / tydzień (pełny etat)	- realizacja działań informacyjno-doradczych skierowanych do potencjalnych Wnioskodawców - przygotowanie i realizacja projektów współpracy - realizacja działań związanych z nabywaniem umiejętności i aktywizacją mieszkańców oraz z promocją LGR	PO RYBY 2007-2013	- 18 h / tydzień - 10 h / tydzień - 12 h / tydzień
8.	Konsultant ds. wdrażania LSROR	nieokreślone	20 h / tydzień (pół etatu) ew. umowa-zlecenie	- konsultacje związane ze wdrażaniem LSROR: 1. wskazywanie obszarów ryzyka i koniecznych zmian 2. monitoring wdrażania LSROR	PO RYBY 2007-2013	- 20 h / tydzień